

1ο Τακτικό Ενημερωτικό Τεύχος

Πίνακας περιεχομένων

1. ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	3
Α. Επιχειρησιακό Σχέδιο Δημιουργίας Θερμοκοιτίδας Καινοτόμων Επιχειρήσεων	3
Β. Ενεργοποίηση της διεκδίκησης χρηματοδότησης αξίας άνω των 15.000.000 € για την ενίσχυση των Δομών Στήριξης Επιχειρήσεων όλων των Επιμελητηρίων της χώρας	10
Γ. Υπογραφή Συμβάσεων Δυο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων από τον Προέδρο της ΚΕΕΕ Αξίας 7.540.170€	13
Δ. Νέος «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη	15
Ε. Ευκαιρίες Χρηματοδότησης για τα Επιμελητήρια	19
2. ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ (ΕΠ) / ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΥΠΟΔΟΧΕΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (ΟΥΜΕΔ)	21
Α. Αναμόρφωση του Θεσμικού Πλαισίου Ανάπτυξης των ΟΥΜΕΔ	21
Β. Νέος Αναπτυξιακός Νόμος και ΟΥΜΕΔ	23
Γ. Στρατηγικές Επενδύσεις και ΟΥΜΕΔ	24
Δ. Αναθεώρηση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία	25
Ε. Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης και ΟΥΜΕΔ	27
Στ. Όροι εγκατάστασης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ΟΥΜΕΔ	28
3. ΘΕΜΑΤΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ / ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	29
Α. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου	29
Β. Υπουργική Απόφαση για την εκπόνηση των μελετών καθορισμού Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) και σύντομη επεξήγηση του Πολεοδομικού Εργαλείου	30
Γ. Ενεργοποιείται ο δειγματοληπτικός έλεγχος οικοδομικών αδειών κατηγορίας 3	32

Δ. Τροποποίηση Αναρτημένων/Κυρωμένων Δασικών Χαρτών	34
4. ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ, ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	36
Α. Ο Εσωτερικός Έλεγχος στα Επιμελητήρια της Ελλάδας	36
5. ΘΕΜΑΤΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	39
Α. Νέα Νομοθεσία Πυροπροστασίας [Υ.Α. 69019 οικ. Φ.700.13/2021 (ΦΕΚ 5519/Β/29-11-2021) .	39
6. ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 40	
Α. Ανθρακικό Αποτύπωμα – Αφορά Νέα Νομοθεσία	40
7. ΘΕΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	45
Α. Θέματα αναφορικά με Ενεργειακές Επιθεωρήσεις/Ελέγχους σε κτίρια και Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις (Νέα Νομοθεσία)	45
Β. Αγορές Ηλεκτρισμού και Φυσικού αερίου – Αφορά Ενημέρωση και Εξελίξεις	46
Γ. Θέματα αναφορικά με εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. με το καθεστώς του Ενεργειακού Συμφηφισμού (Net Metering) – Αφορά Νέα Νομοθεσία	49
8. ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	51
Α. Τεράστιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις για την ανάθεση καθηκόντων Ιατρού Εργασίας.....	51
9. ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	53
Α. Επίκαιρη όσο ποτέ: 28 Ιανουαρίου 2022 - 16η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Δεδομένων .	53

1. ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

A. Επιχειρησιακό Σχέδιο Δημιουργίας Θερμοκοιτίδας Καινοτόμων Επιχειρήσεων

1. Εισαγωγή

Η επιχειρηματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, της τεχνολογίας και της γνώσης γενικότερα αποτελεί μονόδρομο για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας σε θέματα Έρευνας – Τεχνολογίας και Καινοτομίας, αλλά και σε κάθε πτυχή του παραγωγικού ιστού.

Οποιαδήποτε συζήτηση για αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της Ελλάδας δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει μια στροφή σε εξωστρεφείς παραγωγικές δραστηριότητες. Οι **κλάδοι της οικονομίας που βασίζονται στην καινοτομία** δημιουργούν - στις περισσότερες περιπτώσεις - μεγάλη **προστιθέμενη αξία**, καθώς δημιουργούν προϊόντα και υπηρεσίες που είναι κατά κανόνα εξαγωγίμα, και προσφέρουν πολλές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. **Η χώρα μας, ωστόσο, εμφανίζει διαχρονικά χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τις χώρες της Ευρωζώνης.** Η **διασύνδεση έρευνας και καινοτομίας αποτελεί διαχρονικό πρόβλημα** στην Ελλάδα παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες επίλυσής του.

Βασική αιτία, από την πλευρά των **επιχειρήσεων**, είναι ο **προσανατολισμός τους σε δραστηριότητες περιορισμένου ρίσκου και χαμηλής έντασης γνώσης**, ακόμα και εντός των κλάδων υψηλής τεχνολογίας, που περιορίζει την ικανότητά τους να απορροφήσουν νέες προσεγγίσεις και ζήτηση για εξειδικευμένη γνώση. Αντίστοιχα το δημόσιο ερευνητικό σύστημα εστιάζει σε προτεραιότητες που προτάσσονται σε διεθνή προγράμματα και δεν είναι απαραίτητα επίκαιρες για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Προκύπτει έτσι η ανάγκη για μεγαλύτερη προσπάθεια των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες του εγχώριου ερευνητικού συστήματος, προγραμματίζοντας καινοτόμες δράσεις που επιφέρουν αποτέλεσμα σε επίπεδο προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Παράλληλα, **απαιτούνται δομές διασύνδεσης και μεταφοράς τεχνολογίας** στη βάση μακρόπνοου σχεδιασμού και μιας λογικής δημιουργίας εσόδων και βιωσιμότητας, όπου η βιομηχανία θα αναλάβει ρόλο πρωταγωνιστή. **Την τελευταία δεκαετία εμφανίστηκαν και αυξήθηκαν με μεγάλη ταχύτητα οι νεοφυείς επιχειρήσεις – start-ups.** Η ανάπτυξη αυτών των σχημάτων αποτελεί σαφή ένδειξη στροφής σε μία νέα μορφή επιχειρηματικότητας προστιθέμενης αξίας. **Για να αξιοποιηθεί στο έπακρο το υφιστάμενο δυναμικό, απαιτούνται δράσεις που ενισχύουν το ανθρώπινο κεφάλαιο**

σε εμπειρία, γνώση και, σε αρκετές περιπτώσεις, κατάλληλη δικτύωση.

Για να ξεκινήσει μία νέα επιχειρηματική προσπάθεια χρειάζονται άμεση πρόσβαση σε οικονομικές και νομικές γνώσεις, καθώς και λογιστική υποστήριξη. Είναι κοινώς αποδεκτό πως η χώρα διαθέτει ταλέντο, παρόλα αυτά παρατηρείται έλλειψη επιχειρηματικής κουλτούρας και δυσκολία στη λήψη σημαντικών αποφάσεων από τους ιδρυτές των start-up επιχειρήσεων. Αυτό απαιτεί **την επιμόρφωση των ιδρυτών** (μέσω προσωπικής εκπαίδευσης, συμμετοχής σε επιχειρηματικούς διαγωνισμούς και εκκολαπτήρια στα οποία θα λάβουν εξειδικευμένες γνώσεις, και εάν το επιθυμούν στήριξη από μέντορες ή εξωτερικούς συμβούλους). Σε κάθε περίπτωση συνίσταται ο ιδρυτής/δημιουργός-ιδρυτική ομάδα της νεοφυούς επιχείρησης εξαρχής να δημιουργεί ένα παραγωγικό και ποικίλο/σύνθετο **δίκτυο επαφών**.

Στην κατεύθυνση αυτή, η **Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας**, ως φορέας έκφρασης της επιχειρηματικότητας συνολικά **προτίθεται να διερευνήσει τη δυνατότητα δημιουργίας και λειτουργίας δομών (π.χ. Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων Τεχνολογικής Βάσης)** που θα αξιοποιούν, με όρους της αγοράς, την ερευνητική και τεχνολογική δραστηριότητα στην εκάστοτε Περιφέρεια σε βασικούς τομείς προτεραιότητας.

2. Εξειδίκευση τομέων προτεραιότητας

Η εξειδίκευση των τομέων προτεραιότητας προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης κάθε Περιφέρειας, καθώς και την πορεία υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Κάθε Περιφέρεια διαθέτει τα δικά της μοναδικά χαρακτηριστικά, τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό. Οι προτεραιότητες θα πρέπει να σχεδιαστούν στη βάση συγκεκριμένων αναπτυξιακών αναγκών που θα πρέπει να προσδιοριστούν. Αφού προσδιορισθούν οι αναπτυξιακές ανάγκες, κύριο στοιχείο στη διαμόρφωση της λογικής της παρέμβασης κάθε τομέα προτεραιότητας αποτελεί ο ειδικός στόχος που αποτυπώνει την αναμενόμενη αλλαγή.

Για τη **διαμόρφωση των τομέων προτεραιότητας** που θα εστιάσει η κάθε Θερμοκοιτίδα, απαιτείται οι Επιμελητηριακές Δομές να προχωρήσουν στα κάτωθι βήματα:

- Ανάλυση των **χαρακτηριστικών της Περιφέρειάς** τους και των δυνατοτήτων που έχει αυτή για την ανάπτυξη και αξιοποίηση της καινοτομίας
- Δημιουργία υγιούς δομής **διακυβέρνησης** και λήψης αποφάσεων εκ των κάτω, χωρίς αποκλεισμούς
- Επεξεργασία ενός κοινού **οράματος** για το μέλλον της Περιφέρειας
- Επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού **προτεραιοτήτων** για την ανάπτυξη της Περιφέρειας

- Δημιουργία **μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης**

Ενδεικτικά, κάποιοι **τομείς** που προωθούνται από τις Θερμοκοιτίδες είναι:

- Τεχνολογία
- Computer Software
- Υπηρεσίες
- Internet
- Βιοτεχνολογία
- Electronics/Microelectronics
- Τηλεπικοινωνίες
- Computer Hardware
- Φαρμακευτική
- Wireless τεχνολογία
- Τεχνολογία φιλική προς την υγεία
- Advanced materials
- Άμυνα / Security programs
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον
- Νανοτεχνολογία
- Οικοδομικά υλικά
- Τέχνες
- Τεχνολογίες διαστήματος
- Μόδα
- Τουρισμός/Πολιτισμός
- Δημιουργική Οικονομία.

3. Σκοπιμότητα

Οι σύγχρονες οικονομικές συνθήκες καθιστούν επιτακτική την ανάγκη ενεργοποίησης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στη βάση της καινοτομίας, και της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας. Στη βάση αυτή μια τέτοια πρωτοβουλία αποτελούν και τα

προγράμματα των Θερμοκοιτίδων.

Οι **θερμοκοιτίδες** είναι προγράμματα που σχεδιάζονται για να **επιταχύνουν την επιτυχή ανάπτυξη των νεοσύστατων επιχειρήσεων μέσω μιας σειράς πόρων και υπηρεσιών επιχειρησιακής υποστήριξης**, που αναπτύσσονται, ενορχηστρώνονται και προσφέρονται από τη διαχείριση των θερμοκοιτίδων μέσω του δικτύου επαφών τους. Οι θερμοκοιτίδες ποικίλλουν με τον τρόπο που παραδίδουν τις υπηρεσίες τους, τόσο στην οργανωτική δομή τους, όσο και στους τύπους πελατών που εξυπηρετούν. Η επιτυχής ολοκλήρωση ενός προγράμματος επιχειρησιακής επώασης αυξάνει την πιθανότητα ότι μια νεοσύστατη εταιρεία θα μείνει στην αγορά μακροπρόθεσμα. Ιστορικά, το 87% των επιχειρήσεων των θερμοκοιτίδων παραμένει στην αγορά.

Για τον σχεδιασμό του συγκεκριμένου εγχειρήματος θα ληφθούν υπόψη τα εξής:

- Η εμπειρία που έχει αποκτηθεί στην Ελλάδα από την μέχρι τώρα λειτουργία των Θερμοκοιτίδων και ιδιαίτερα των Θερμοκοιτίδων του Ιδιωτικού Τομέα που ιδρύθηκαν μετά το 2000,
- Οι αιτίες που περιορίζουν την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης από την ερευνητική δραστηριότητα που διεξάγεται στην Ελληνική Επικράτεια,
- Οι ευκαιρίες χρηματοδότησης που μπορούν να συνδράμουν στην επίτευξη του συγκεκριμένου εγχειρήματος.

Σκοπός είναι η κάθε Περιφέρεια να προχωρήσει σε ίδρυση θερμοκοιτίδας:

α) **ως εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης** σχεδιασμένο να επιταχύνει την ανάπτυξη και την επιτυχία νεοϊδρυθεισών και εκκολαπτόμενων επιχειρήσεων, παρέχοντας στους νέους επιχειρηματίες πρόσβαση σε πόρους και σε μια σειρά από υποστηρικτικές υπηρεσίες. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται τόνωση της τοπικής επιχειρηματικότητας, η οποία δύναται να λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξης για όλη την Περιφέρεια.

β) **ως χώρος, ο οποίος θα δύναται να φιλοξενήσει και εξυπηρετήσει μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις** από άλλες περιφέρειες της Ελλάδας προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για συναντήσεις, εργασίες ημερήσιας διάρκειας, κλπ.

γ) **ως μια δομή ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας**. Σήμερα δεν υφίσταται κάποια οργανωμένη δομή που να αντιπροσωπεύει τη Γυναικεία Επιχειρηματικότητα. Οι Θερμοκοιτίδες θα μπορούσαν με την υποστήριξη των Περιφερειακών Επιμελητηρίων να αποτελέσουν τις δομές οργάνωσης, καθοδήγησης και υποστήριξης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας.

Ειδικότερα, η **Θερμοκοιτίδα θα προσφέρει** – σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους – **κοινές υποδομές και ειδικές υπηρεσίες**, διευκολύνοντας το ξεκίνημα και την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων

– σε τομείς που τεκμηριωμένα παρουσιάζουν –κατά προτεραιότητα- **συνάφεια** με τους κλάδους της Περιφερειακής **Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης**. Ομοίως, σε τομείς που παρουσιάζουν συνάφεια με την εξειδίκευση που απαιτείται να προχωρήσουν τα Επιμελητήρια στις Περιφέρειες ευθύνης τους (δες παράγραφο 2). Ειδικότερα, στους νέους, εν δυνάμει επιχειρηματίες, θα παρέχονται **συμβουλευτικές υπηρεσίες και η αναγκαία αρωγή για την είσοδο και σταθεροποίησή τους στην αγορά**, κατά τα πρώτα κρίσιμα χρόνια λειτουργίας τους. Με τον τρόπο αυτό οι ωφελούμενοι μαθαίνουν να ιδρύουν, να διαχειρίζονται και να οργανώνουν της επιχείρησή τους, ενώ ενημερώνονται επαρκώς για τους τρόπους χρηματοδότησης της ιδέας τους.

4. Οδικός Χάρτης Ίδρυσης Θερμοκοιτίδας

Παρακάτω παρουσιάζονται τα βήματα ίδρυσης μίας Θερμοκοιτίδας. Η συγκεκριμένη διαδικασία δύναται να αποτελέσει και τον οδηγό για τα μέλη της ΚΕΕΕ για την αντίστοιχη ίδρυση Θερμοκοιτίδων στην περιοχή ευθύνης τους.

A. ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

Για την επιτυχία ή όχι του προγράμματος επώασης επιχειρήσεων, **η κάθε επιμελητηριακή δομή απαιτείται να επενδύσει χρόνο και χρήμα στην εκπόνηση μίας μελέτης σκοπιμότητας**. Μια αποτελεσματική μελέτη σκοπιμότητας θα βοηθήσει να καθορίσει εάν το προτεινόμενο πρόγραμμα έχει μια στερεά αγορά, μια υγιή οικονομική βάση και μια ισχυρή ενίσχυση της Κοινότητας. Όλοι αυτοί είναι κρίσιμοι παράγοντες στην επιτυχία μίας θερμοκοιτίδας. Στη μελέτη σκοπιμότητας ενδεικτικά θα πρέπει να αναφερθούν τα κάτωθι:

- **Χώροι Θερμοκοιτίδας:** Περιγραφή του χώρου σε ότι αφορά στις υποδομές που απαιτούνται, συμπεριλαμβανομένης και της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ, της δυναμικότητας που μπορεί να αναπτύξει σε ότι αφορά στον αριθμό των επιχειρήσεων που μπορεί να υποστηρίξει, καθώς και τεχνικών χαρακτηριστικών, όπως σχέδια κατόψεων όπου θα αποτυπώνονται τα βασικά χαρακτηριστικά του χώρου.
- **Κόστος Ίδρυσης και Λειτουργίας:** Αναλυτικός προϋπολογισμός και τεκμηρίωση του κόστους των δαπανών αυτών, σε συνδυασμό με το θεσμικό πλαίσιο που πρέπει να ακολουθήσει ο Δικαιούχος για την ανάθεση των συμβάσεων,
- **Ωφελούμενοι–Ομάδα Στόχου:** Ο Δικαιούχος, θα πρέπει να ορίσει την ομάδα στόχου στην οποία απευθύνεται η Θερμοκοιτίδα, καθώς και τους εξειδικευμένους στόχους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες της Θερμοκοιτίδας. Σημαντικό στοιχείο αξιολόγησης των ωφελουμένων, για ένταξή τους στη Θερμοκοιτίδα, θα πρέπει να αποτελεί (και να αξιολογείται μέσω κριτηρίων επιλογής) η ωριμότητα της «ιδέας – επενδυτικού σχεδίου», η ανάγκη/πιθανότητα «ωρίμανσης» της, μέσω ένταξης των ωφελούμενων σε «επιταχυντή», κλπ.

- **Έρευνα Αγοράς**
- **Βιωσιμότητα της Θερμοκοιτίδας:** Τεχνικοοικονομική ανάλυση κόστους λειτουργίας και προσδοκώμενων εσόδων της Θερμοκοιτίδας. Από την Μελέτη θα πρέπει να προκύπτουν τεκμηριωμένα τόσο τα έξοδα της Θερμοκοιτίδας, όσο και τα έσοδα – που θα καθορίζουν και τους όρους εισαγωγής μιας επιχείρησης στη Θερμοκοιτίδα.
- **Τομείς Εστίασης Θερμοκοιτίδας:** Προσδιορίζεται η στόχευση της Θερμοκοιτίδας σε συγκεκριμένους τομείς. Οι τομείς εστίασης θα πρέπει να προκύπτουν μετά από ανάλυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3, ή/και άλλων μελετών, όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω.
- **Οργανωτικό Σχήμα Λειτουργίας – Φορέας Λειτουργίας της Θερμοκοιτίδας:** Η εξασφάλιση της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας της Θερμοκοιτίδας είναι μια από τις σημαντικότερες διαδικασίες. Απαιτείται ο φορέας Λειτουργίας να διασφαλίσει ή να εντάξει στην πρόταση όλους τους αναγκαίους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για την ορθή και αποτελεσματική λειτουργία της Θερμοκοιτίδας.

Β. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΑΣ – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ανάπτυξη του Καταστατικού της Θερμοκοιτίδας και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας αυτής.

Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η χρηματοδότηση αποτελεί ένα από τα καίρια ζητήματα ίδρυσης μιας Θερμοκοιτίδας. Στο παρελθόν έχουν υπάρξει προγράμματα για την ίδρυση Θερμοκοιτίδων. **Κύρια πηγή μπορεί να αποτελέσει το ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ).** Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες προσκλήσεις του ΕΣΠΑ κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο:

- https://www.espa.gr/Lists/Proclamations/Attachments/4107/3108h_Prosklish_AMTH_53_v3_0.pdf
- <https://www.eydpelop.gr/2014-2020/2020/09/03/prosklisi-ypovolis-protaseon-me-titlo-dimiourgia-thermokitidon-neon-epichiriseon-stin-periferia-peloponnisou-pel96/>
- <https://www.espa.gr/el/Pages/Proclamationsfs.aspx?item=4666>

Παράλληλα, στο πλαίσιο του του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (Μέτρο 4.2), χρηματοδοτήθηκε το 2002 η δημιουργία νέων ή περαιτέρω ενίσχυση υπαρχουσών θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων έντασης γνώσης για την εκμετάλλευση της νέας γνώσης σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Το πρόγραμμα αναφερόταν ως **ΕΛΕΥΘΩ: Πρόγραμμα ενίσχυσης των θερμοκοιτίδων.**

Αντίστοιχα προγράμματα μπορεί να χρηματοδοτηθούν είτε από τα ΠΕΠ, είτε από το ΕΠ του

ΕΠΑνεΚ και στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Τα προγράμματα αυτά απαιτείται να περιλαμβάνουν ως επιλέξιμες δράσεις:

- Δαπάνες μελετών και έκδοσης αδειών
- Επενδυτικές Δαπάνες (κτιριακά, εξοπλισμός)
- Δαπάνες Λειτουργίας
- Δαπάνες Στήριξης των ωφελούμενων της Θερμοκοιτίδας
- Δαπάνες Προβολής για την αύξηση της συμμετοχής νέων επιχειρήσεων ή οργανισμών
- Δαπάνες συμβουλευτικής προς τους ωφελούμενους για τη στήριξη της διάδοσης των γνώσεων και της δικτύωσης και συνεργασίας.

Εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας (**Interreg**).

Δ. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Η **ανάπτυξη των δεξιοτήτων**, η οικοδόμηση ενός αποτελεσματικού **διοικητικού συμβουλίου της Θερμοκοιτίδας** δίνει την μέγιστη έμφαση στη βοήθεια των επιχειρήσεων που θα φιλοξενηθούν. Θεωρείτε απαραίτητη η συμβουλευτική σε θέματα Ηγεσίας, Κουλτούρας, Λειτουργίας σε Ομάδες, κλπ.

5. Επόμενα βήματα

Η **Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας** ως ο φορέας που αναλαμβάνει τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία θα ενημερώσει τις **Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών και τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠΑνεΚ** για το συγκεκριμένο εγχείρημα και τα οφέλη που θα έχει σε επίπεδο εθνικής οικονομίας, αλλά και στις τοπικές οικονομίες.

Παράλληλα, η **ενημέρωση** αυτή θα γίνει το αμέσως επόμενο διάστημα και **στις Διοικήσεις των τοπικών Επιμελητηρίων ανά την Ελλάδα**, προκειμένου και αυτά με τη σειρά τους να αναλάβουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες.

Κρίνεται σκόπιμη η **ανάληψη πρωτοβουλίας από την πλευρά του κάθε Περιφερειακού Επιμελητηρίου για την εκπόνηση μίας Μελέτης Σκοπιμότητας** η οποία θα καταδείξει τα οφέλη και τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου εγχειρήματος την οποία και θα **κοινοποιήσουν στις Διαχειριστικές Αρχές για να τεκμηριώσουν την αναγκαιότητα ύπαρξης χρηματοδοτικού εργαλείου.**

Στο πλαίσιο αυτό η **ΚΕΕΕ** θα υποστηρίξει συμβουλευτικά τα Περιφερειακά Επιμελητήρια παρέχοντας **υπηρεσίες συντονισμού και καθοδήγησης**, αλλά και φροντίζοντας για την **διασύνδεση όλων των εν δυνάμει Θερμοκοιτίδων με στόχο τη μεταξύ τους συνεργασία για την**

άρση των Περιφερειακών ανισοτήτων, αλλά και την ανταλλαγή εμπειριών.

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία αναμένεται να **συμβάλλει θετικά στη δημιουργία και ανάπτυξη νέων καινοτόμων εταιρειών**, οι οποίες θα απασχολούν προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, επιλύοντας ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία και σχετίζεται με τη φυγή σημαντικού κεφαλαίου γνώσης από τη χώρας. **Επιδίωξη της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδας** αποτελεί αφενός ο **επαναπατρισμός των ανθρώπων (κεφάλαιο γνώσης)** και η αποτροπή φυγής του ανθρώπινου δυναμικού στο εξωτερικό και αφετέρου η **βελτίωση της ανταγωνιστικότητας** της επιχειρηματικότητας.

B. Ενεργοποίηση της διεκδίκησης χρηματοδότησης αξίας άνω των 15.000.000 € για την ενίσχυση των Δομών Στήριξης Επιχειρήσεων όλων των Επιμελητηρίων της χώρας

Ο Πρόεδρος της ΚΕΕΕ κ. Γ. Χατζηθεοδοσίου την Τρίτη 8/2/2022 θα έχει συνάντηση με τον **αναπληρωτή υπουργό Ανάπτυξης κ Ν. Παπαθανάση** για την ενεργοποίηση της διεκδίκησης χρηματοδότησης αξίας άνω των **15.000.000€** για την **ενίσχυση των Δομών Στήριξης Επιχειρήσεων όλων των επιμελητηρίων της χώρας**.

A. Σκοπός του έργου

Σκοπός του έργου είναι η ενδυνάμωση του Επιμελητηριακού Θεσμού προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες οργανωμένης ενημέρωσης και πληροφόρησης της Πολιτείας και της επιχειρηματικής κοινότητας σε θέματα ΜμΕ, τοπικής οικονομίας, και γενικότερης ανάπτυξης, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη χάραξη και υλοποίηση της οικονομικής πολιτικής.

B. Περιγραφή του έργου

Το έργο αφορά στη παροχή οριζόντιας και επεξεργασμένης πληροφόρησης μέσω ψηφιακής πλατφόρμας **ανά χωρική ενότητα όπου ασκούν τις αρμοδιότητές τους τα Επιμελητήρια**, ώστε να δημιουργηθεί η απαραίτητη τεκμηριωτική βάση για τη χάραξη/ανατροφοδότηση των στρατηγικών της Πολιτείας και την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της εθνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων.

Στα πλαίσια του προτεινόμενου έργου, η ΚΕΕΕ θα αναλάβει το σχεδιασμό και τη λειτουργία ενός κεντρικού εθνικού σημείου συγκέντρωσης και διάθεσης του συνόλου της πληροφορίας ενδιαφέροντος για ΜμΕ (Δίκτυο). Στο πλαίσιο αυτό,

- θα διαμορφώσει ενιαίες προδιαγραφές για την συλλογή ενός ευρέως φάσματος επιχειρηματικών θεμάτων και θεμάτων επιχειρηματικής ανάπτυξης (ερωτηματολόγια) που θα

συμπληρώνονται **τοπικά** από εξωτερικούς συνεργάτες. **Οι εξωτερικοί συνεργάτες θα απασχολούνται με σύμβαση μίσθωσης έργου τοπικά στις έδρες όλων των Επιμελητηρίων.**

- Θα συντάξει αναγνωριστικές μελέτες **ανά Διοικητική Περιφέρεια** που θα αναπτυχθούν και θα ενσωματωθούν σε σύστημα δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης αποτελεσματικότητας πολιτικών/δράσεων/προγραμμάτων.
- Θα λειτουργεί την ψηφιακή πλατφόρμα συλλογής και παρακολούθησης πληροφορίας αποτυπώνοντας τον αντίκτυπο των οικονομικών πολιτικών στην επιχειρηματικότητα, μέσω κατάλληλων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων.

Μέσω των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων του **Δικτύου Δομών Στήριξης Επιχειρήσεων** δύναται να εκτιμά τη συμβολή των τρεχουσών δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητάς και να εντοπίζει τις περιοχές όπου εμφανίζονται περιθώρια ενίσχυσης και βελτίωσης των οικονομικών πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό, θα πραγματοποιούνται **συγκριτικές μελέτες** όσον αφορά λ.χ. το ρυθμό μεταβολής του Κύκλου Εργασιών των εξυπηρετούμενων επιχειρήσεων, το ρυθμό μεταβολής του απασχολούμενου ανθρώπινου δυναμικού κλπ.

Επιπλέον των ανωτέρω, θα πραγματοποιούνται **περιοδικές έρευνες και διαγνωστικές μελέτες** των αναγκών των επιχειρήσεων **ανά χωρική ενότητα κάθε Επιμελητηρίου** προκειμένου να τεκμηριώνονται σενάρια εξυπηρέτησης και στήριξης κλάδων ανά περιοχή αλλά και να δημιουργούν ένα γνωσιακό πόλο σε τοπικό επίπεδο.

Με βάση τα παραπάνω, η ενίσχυση που ζητά η ΚΕΕΕ για την υλοποίηση του έργου αφορά:

- Α. Σε **ανθρώπινο δυναμικό που θα εργαστεί στην έδρα των επιμελητηρίων** και θα απορροφήσει περίπου το **50%** του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- Β. Σε αναπτυξιακές κλαδικές μελέτες που θα εκπονηθούν για την **πορεία των σημαντικότερων κλάδων της τοπικής οικονομίας στην οποία απευθύνεται το κάθε επιμελητήριο** διακριτά και θα απορροφήσουν περίπου το **35%** του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- Γ. Σε δαπάνες **ενημέρωσης και ενεργοποίησης των μελών του κάθε επιμελητηρίου** διακριτά σχετικά με της κατευθυντήριες που προκύπτουν από την υλοποίηση του έργου και θα απορροφήσουν περίπου το **15%** του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.

Γ. Διάρκεια Έργου

Η χρηματοδότηση που θα ζητηθεί αφορά σε υλοποίηση και λειτουργία του έργου για 36 μήνες.

Δ. Ιστορικό

Με βάση το νόμο **Ν. 4605/2019**, **άρθρο 56**, προβλέπεται η δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρήσεων

από τα Επιμελητήρια της χώρας.

Στο πλαίσιο όσων ορίζει ο παραπάνω νόμος συστήθηκε Δίκτυο Στήριξης της Επιχειρηματικότητας στα κατά τόπους Επιμελητήρια, υπό την αιγίδα μιας επιτελικής δομής, στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι του ΥΠΑΝΕΠ, της ΚΕΕ, του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ), της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ). Η επιτελική δομή στήριξης επιχειρήσεων (ΕΔΣΕ) αντικείμενο έχει το συντονισμό και την εποπτεία των επιμέρους ΔΣΕ, καθώς και την επεξεργασία και εισήγηση περαιτέρω δράσεων σχετικά με τη στήριξη επιχειρήσεων.

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού, από το 2019 εγκρίθηκε επιχορήγηση στο Εθνικό Σκέλος του ΠΔΕ περίπου 35.171.000€.

Προς απορρόφηση της χρηματοδότησης κατατέθηκε επί της προηγούμενης διοίκησης της ΚΕΕΕ τεχνικό δελτίο το οποίο όμως **απορρίφθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων**

Στη συνάντηση της 8/2/2022 με τον αναπληρωτή υπουργό κ. Ν. Παπαθανάση ο πρόεδρος της ΚΕΕΕ θα ζητήσει την **ενεργοποίηση της διεκδίκησης της χρηματοδότησης για την ενίσχυση των Δομών Στήριξης Επιχειρήσεων όλων των Επιμελητηρίων της χώρας και θα προτείνει τον επικαιροποιημένο ανασχεδιασμό του έργου.**

Ε. Φορείς - Διάρθρωση του Δικτύου

Στο εν δυνάμει έργο συμμετέχουν οι κάτωθι φορείς:

- Εκπρόσωποι του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γ.Γ. Βιομηχανίας, Γ.Γ. Στρατηγικών & Ιδιωτικών Επενδύσεων και Ανάπτυξης
- Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος

Το ανώτερο Όργανο της Δομής είναι το «**Επιτελικό Όργανο Δικτύου Δομής Στήριξης Επιχειρήσεων**», στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (Γ.Γ. Βιομηχανίας, Γ.Γ. Επενδύσεων και Ανάπτυξης, Γ.Γ. Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων) και της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος.

Οι βασικές του αρμοδιότητες είναι οι ακόλουθες:

- Εποπτεύει και εγκρίνει το συνολικό έργο του Δικτύου,
- Ευθυγραμμίζει τις πολιτικές για ΜμΕ με Στρατηγικές Εθνικές, Περιφερειακές αλλά και κλαδικές πολιτικές,

- Ενημερώνεται για τα αποτελέσματα και διατηρεί την ευχέρεια αναδιάταξης του δικτύου και προσαρμόζει νέες δράσεις προς επίτευξη του σκοπού του Δικτύου (προσαρμογή ερωτηματολογίων, λειτουργίες πλατφόρμας),
- Προτείνει στον αρμόδιο Υπουργό δράσεις για τη στήριξη επιχειρήσεων.

Η **Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων** αναλαμβάνει ως εν δυνάμει Δικαιούχος, την υλοποίηση, παρακολούθηση, παροχή κατευθύνσεων και κάλυψη των αναγκών του Δικτύου στα πλαίσια της καθημερινής τους λειτουργίας με βάση την εμπειρία που διαθέτει από τη συμμετοχή του σε παρόμοιες δράσεις. Οι βασικές αρμοδιότητες που προτείνονται είναι οι ακόλουθες:

- Επιτελικός συντονισμός λειτουργίας και υλοποίησης του έργου (προσαρμογή και λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας σε υφιστάμενες υποδομές που διαθέτει, διαμόρφωση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την σύμβαση με εξωτερικούς συνεργάτες στις έδρες των επιμελητηρίων, εκπόνηση διαγνωστικών μελετών, διοργάνωση ημερίδων),
- Εξειδικεύει τους μετρήσιμους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων θέτει το Επιτελικό Όργανο,
- Ενημερώνεται με τακτικό και καθορισμένο τρόπο για την πρόοδο του έργου της και ενημερώνει ανάλογα το Επιτελικό Όργανο,

Υποβάλλει τεκμηριωμένες προτάσεις για ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Επιτελικού Οργάνου και αφορούν σε αναπροσαρμογές ή και προσθήκες δράσεων υποστήριξης καθώς και σε θέματα λειτουργίας, διάρθρωσης και ρόλων του Δικτύου.

Γ. Υπογραφή Συμβάσεων Δύο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων από τον Πρόεδρο της ΚΕΕΕ Αξίας 7.540.170€

Την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου ο Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδας (ΚΕΕΕ) προχώρησε σε υπογραφή σύμβασης δύο σημαντικών Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Ενημέρωσης και Προώθησης Αγροτικών Προϊόντων (<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/agrip-multi-2021-tc-all>).

Ο συνολικός προϋπολογισμός των δύο προγραμμάτων ανέρχεται σε 7.540.170€, εκ των οποίων τα 4.251.113€ είναι ο συνολικός προϋπολογισμός της ΚΕΕΕ. Το ποσοστό χρηματοδότησης ανέρχεται σε 80%.

Τα δύο Προγράμματα στα οποία συμμετέχει η ΚΕΕΕ αφορούν το πρώτο στην **προώθηση και προβολή φρέσκων φρούτων (κεράσι, βατόμουρο, ακτινίδιο) στην Κίνα** και το δεύτερο στην προώθηση και προβολή του **Ευρωπαϊκού Καλαθιού Βιολογικών Προϊόντων στα Ηνωμένα**

Αραβικά Εμιράτα και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η προβολή και η προώθηση των προϊόντων στην αγορά στόχο θα πραγματοποιηθεί με:

- **δράσεις δικτύωσης** (ιστοσελίδα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δημοσιεύσεις),
- καθώς και με μια σειρά **εμπορικών εκθέσεων**,
- **εργαστηρίων B2B** και
- **roadshows**

προκειμένου να προσελκύσει περισσότερους καταναλωτές.

Ειδικότερα, στο πρώτο Πρόγραμμα (ακρωνύμιο: **EUFruitDeal**), η ΚΕΕΕ έχει **συμπράξει με την Ένωση Φρουτοπαραγωγών Βουκουρεστίου (Ρουμανία) προκειμένου να προβληθούν τα φρέσκα φρούτα (Κεράσι, βατόμουρο, ακτινίδιο) στην αγορά της Κίνας**. Στόχος του προγράμματος αποτελεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της κατανάλωσης των συγκεκριμένων προϊόντων τονίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους όσον αφορά στις μεθόδους καλλιέργειας, αλλά και στις συνθήκες παραγωγής, συσκευασίας και εμπορίας, αυξάνοντας το μερίδιο αγοράς τους στην Κίνα. **Η δράση θα έχει άμεσο οικονομικό αντίκτυπο ως αύξηση της αξίας των εξαγωγών κατά 20% το πρώτο έτος (2022), 30% το δεύτερο έτος (2023) και 40% το τρίτο έτος (2024)**.

Στο δεύτερο Πρόγραμμα (ακρωνύμιο: **EU_Org_deal**), η ΚΕΕΕ έχει **συμπράξει με την Ένωση Κηπευτικών Βουλγαρίας και τον Οργανισμό Βιολογικών Προϊόντων του Μπρασόφ (Ρουμανία) προκειμένου να προβληθούν τα βιολογικά προϊόντα της Ε.Ε. στις αγορές των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και του Ηνωμένου Βασιλείου**. Στόχος του Προγράμματος αποτελεί η προβολή των Οργανικών Προϊόντων της Ε.Ε. τονίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μεθόδων βιολογικής καλλιέργειας και την αύξηση του μεριδίου αγοράς στις δύο αγορές – στόχο. Η προβολή και προώθηση θα πραγματοποιηθεί μέσω αξιόπιστων καναλιών ενημέρωσης και προώθησης που θα ανταποκριθούν στις συγκεκριμένες και υπαρκτές ανάγκες των αγορών στόχων, λαμβάνοντας υπόψη τη συμπεριφορά του καταναλωτή, την υφιστάμενη ζήτηση, καθώς και το υφιστάμενο δίκτυο διανομής.

Τα προγράμματα ενημέρωσης και προώθησης απευθύνονται σε μία ή περισσότερες τρίτες χώρες. **Οι στόχοι των συγκεκριμένων Προγραμμάτων επιβάλλεται να συμμορφώνονται πλήρως με τους Κανονισμούς της Ε.Ε.** για την ασφάλεια των τροφίμων, την ιχνηλασιμότητά τους, την αυθεντικότητα τους, τις διατροφικές και υγειονομικές πτυχές, την καλή διαβίωση των ζώων, τον σεβασμό για το περιβάλλον και τη βιωσιμότητα, καθώς και τα χαρακτηριστικά των αγροτικών προϊόντων, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα, στη γεύση, στην ποικιλομορφία ή στις παραδοσιακές μεθόδους καλλιέργειας. **Ο αναμενόμενος τελικός αντίκτυπος των Προγραμμάτων αυτών είναι να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η κατανάλωση των αγροτικών προϊόντων της Ε.Ε., να βελτιωθεί η**

προβολή τους και να αυξηθεί το μερίδιο αγοράς τους στις χώρες-στόχους.

Δ. Νέος «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη

Ψηφίστηκε στη Βουλή την Τετάρτη 2/2/2022 ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος με τον τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη», ο οποίος ορίζει τις προϋποθέσεις υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων καθώς και το πλαίσιο σύστασης καθεστώτων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων.

Οι προκηρύξεις καθεστώτων θα έχουν σταθερό ετήσιο κύκλο.

Με τον νέο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων υπάρχει πλέον ένα πολύ ελκυστικό εθνικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την παροχή κινήτρων για νέες επενδύσεις, παρέχοντας ενισχύσεις που θα μπορούν να ανέλθουν ως και 75%.

Η πιο σημαντική καινοτομία του νέου πλαισίου αφορά στο χρόνο που θα απαιτείται πλέον για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων. Πιο συγκεκριμένα η διαδικασία της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων θα ολοκληρώνεται εντός 60 ημερών, ώστε να γνωρίζει ο επενδυτής αν θα λάβει την προβλεπόμενη ενίσχυση και να προχωρήσει στον προγραμματισμό υλοποίησης της επένδυσης.

Δικαιούχοι

- ❖ Ατομικές επιχειρήσεις (αποκλειστικά στο καθεστώς της αγροτοδιατροφής για έργα προϋπολογισμού ως 200.000€)
- ❖ Εμπορικές εταιρίες
- ❖ Συνεταιρισμοί
- ❖ Κοιν.Σ.Επ, Α.Σ, Ο.Π, ΑΕΣ
- ❖ Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρίες
- ❖ Κοινοπραξίες με προϋπόθεση καταχώρησης στο ΓΕΜΗ
- ❖ Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους

Είδη Ενισχύσεων

- Φορολογική απαλλαγή
- Επιχορήγηση
- Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)
- Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης

- Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου (μόνο για το καθεστώς «Νέο Επιχειρείν»)

Ελάχιστο Ύψος Επενδυτικών Σχεδίων

- Μεγάλες επιχειρήσεις > 1.000.000€
- Μεσαίες επιχειρήσεις > 500.000€
- Μικρές επιχειρήσεις > 250.000€
- Πολύ μικρές επιχειρήσεις > 150.000€
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), καθώς και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (Α.Σ.), τους Αστικούς Συνεταιρισμούς, τις Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.) και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.) > 50.000€

Επιλέξιμες Δαπάνες

1) Ενσώματα στοιχεία ενεργητικού

- Την κατασκευή, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, και για κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία και στα εμποδιζόμενα άτομα, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.
- Την αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού (υπό προϋποθέσεις)
- Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας.
- Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.
- Τον εκσυγχρονισμό ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και μηχανολογικών εγκαταστάσεων

2) Επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού

- Τη μεταφορά τεχνολογίας, μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων.
- Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

3) Το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογίζεται για δύο (2) έτη από τη δημιουργία κάθε θέσης

4) Λοιπές Δαπάνες (εκτός περιφερειακών ενισχύσεων)

Ποσοστά Ενίσχυσης

	Μικρές Επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μεγάλες Επιχειρήσεις
Βόρειο Αιγαίο	70%	60%	50%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	70%	60%	50%
Κεντρική Μακεδονία	70%	60%	50%
Ήπειρος	70%	60%	50%
Δυτική Ελλάδα	70%	60%	50%
Θεσσαλία	70%	60%	50%
Ιόνια Νησιά	60%	50%	40%
Δυτική Μακεδονία	60%	50%	40%
Πελοπόννησος	60%	50%	40%
Κρήτη	60%	50%	40%
Στερεά Ελλάδα	60%	50%	40%
Νότιο Αιγαίο	50%	40%	30%
Αττική	35% (Δυτικός Τομέας Αθηνών), 45% (Ανατολική Αττική, Δυτική Αττική & Πειραιά/Νήσους)	25% (Δυτικός Τομέας Αθηνών), 35% (Ανατολική Αττική, Δυτική Αττική & Πειραιά/Νήσους)	15% (Δυτικός Τομέας Αθηνών), 25% (Ανατολική Αττική, Δυτική Αττική & Πειραιά/Νήσους)

Καθεστώτα Ενίσχυσης

1. Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων

Επενδυτικά σχέδια για τον ψηφιακό και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων και την χρήση τεχνολογιών, με στόχευση στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

2. Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων

Επενδυτικά σχέδια με στόχευση στην προστασία περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας

3. Νέο Επιχειρείν

Επενδυτικά σχέδια για την Ίδρυση Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων, με δραστηριοποίηση στην πρωτογενή παραγωγή, στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, στην αλιεία, στην έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία, στον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό, στη μεταποίηση και στην εφοδιαστική αλυσίδα

4. Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση

Επενδυτικά σχέδια με στόχο την περεταίρω ανάπτυξη στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).

5. Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία

Επενδυτικά σχέδια με σκοπό την έρευνα για την ανάπτυξη και εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών προς την βελτίωση παραγόμενων προϊόντων και παρεχόμενων υπηρεσιών

6. Αγροδιατροφή – πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – αλιεία

Ενίσχυση δραστηριοτήτων της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

7. Μεταποίηση – Εφοδιαστική αλυσίδα

Επενδυτικά σχέδια στον τομέα της μεταποίησης, πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων, καθώς και επενδυτικά σχέδια στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας

8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια

Επενδυτικά σχέδια με στόχο την διείσδυση σε νέες αγορές του εξωτερικού, μέσω της εξαγωγής νέων προϊόντων η υπηρεσιών

9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων

Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία, την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής, τουριστικών καταλυμάτων και κατασκηνώσεων (Camping) στο σύνολο της Επικράτειας με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.

10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Τουριστικές επενδύσεις σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού και στοχεύουν στην αξιοποίηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών της χώρας, όπως γεωγραφικών, κοινωνικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών.

11. Μεγάλες επενδύσεις

Επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ,

εξαιρουμένων αυτών που εμπίπτουν στα καθεστώτα ενισχύσεων α) της αγροδιατροφής – πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων – αλιείας β) της ενίσχυσης τουριστικών επενδύσεων και γ) των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας

Επενδυτικά σχέδια σε κλάδους που αποτελούν ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, με στόχο οικονομίες κλίμακας, βελτίωση ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών

13. Επιχειρηματικότητα 360

Επενδυτικά σχέδια δραστηριοτήτων που υπάγονται στον Αναπτυξιακό Νόμο (πλην συγκεκριμένων κατηγοριών για τις οποίες θεσπίζονται ειδικά καθεστώτα), τα οποία αφορούν στην υλοποίηση αρχικών επενδύσεων και τη δυνατότητα πραγματοποίησης πρόσθετων δαπανών, προς όφελος των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και της εθνικής οικονομίας.

Ε. Ευκαιρίες Χρηματοδότησης για τα Επιμελητήρια

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή ως συμπραττόντων φορέων στο πλαίσιο της Πράξης «Ολοκληρωμένη παρέμβαση για συμμετοχή και υποστήριξη των νέων ηλικίας 18-25 ετών στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για την Νεολαία»

Προϋπολογισμός: € 9.808.488

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Τομέας Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας, Υποδιεύθυνση ΙΙ – Εφαρμογής Δράσεων Ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης (ΕΔ ΕΣΠΑ ΑπΚΟ), ενεργώντας ως Δικαιούχος κατά την έννοια του άρθρου 3 του Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α) (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ως σήμερα) αναλαμβάνει την υλοποίηση της πράξης «Ολοκληρωμένη παρέμβαση για τον εντοπισμό, ευαισθητοποίηση για συμμετοχή και υποστήριξη των νέων ηλικίας 18-25 ετών στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για την Νεολαία» σε επίπεδο Δήμου και τοπικής κοινωνίας».

Η δράση έχει ως αντικείμενο τον εντοπισμό, ευαισθητοποίηση και υποστήριξη σε επίπεδο Δήμου και τοπικής κοινωνίας των νέων ηλικίας 18-25 ετών εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Ειδικότερα, η δράση διακρίνεται σε 4 επιμέρους υποδράσεις:

- Εντοπισμός και καταγραφή της ομάδας στόχου, σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας.
- Συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού
- Ψηφιακό Αποθετήριο

- Πιλοτικό πρόγραμμα συμβουλευτικής, κατάρτισης και πιστοποίησης για 2.800 άτομα από 18-25 ετών.

Σε ποιους απευθύνεται:

- ΝΠΔΔ ή ενώσεις ΝΠΔΔ ή τα ΝΠΙΔ που εποπτεύονται από φορείς Κεντρικής ή Γενικής Κυβέρνησης ή ενώσεις ΝΠΙΔ ή εκπροσωπήσεις (ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ) **Επιμελητηρίων**
- Θεσμικοί Κοινωνικοί Εταίροι που υπογράφουν Εθνικές Γενικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας και τα Επιστημονικά Ινστιτούτα αυτών (ένας θεσμικός κοινωνικός εταίρος και οι οργανώσεις αυτού, μπορεί να συμμετέχει αυτόνομα ή σε ένωση φορέων)
- Οι αντιπροσωπευτικότερες του κλάδου ή του επαγγέλματος Δευτεροβάθμιας Οργανώσεις (εργαζομένων / εργοδοτών) που έχουν την ικανότητα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 4 του Ν. 1876/1990 να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις εργασίας και έχουν συνάφεια με τη φύση της πράξης για την υποβολή δήλωσης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, μεμονωμένα ή και σε ένωση, ως συμπράττοντες φορείς της ΕΥ ΕΔ ΕΣΠΑ ΑΠΚΟ.

Περίοδος υποβολής: από 25/1/2022 έως 10/2/2022 (ώρα 17:00)

Όροι και προϋποθέσεις:

Οι υποψήφιοι συμπράττοντες φορείς θα πρέπει να πληρούν *σωρευτικά τα κάτωθι κριτήρια:*

1. Να είναι Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.
2. Να είναι εθνικής εμβέλειας (σε περίπτωση ένωσης φορέων, θα πρέπει τουλάχιστον ο Συντονιστής Φορέας της ένωσης να είναι εθνικής εμβέλειας)
3. Να διαθέτουν ως καταστατική πρόβλεψη την προώθηση της εκπαίδευσης, κατάρτισης επιμόρφωσης και τη διάδοση των τεχνικών και εφαρμογών που απαιτούνται για τη βελτίωση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων ή φορέων του πολιτιστικού τομέα ή εκ του νόμου αρμοδιότητα για την υλοποίηση έργων κατάρτισης σε ομάδα στόχου ή στον τομέα του πολιτισμού.
4. Να είναι ουσιαστική η συμμετοχή τους για την υλοποίηση της πράξης και να εξυπηρετούν την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη υλοποίηση των στόχων της πράξης και του Επιχειρησιακού Προγράμματος, αποσκοπώντας λόγω και του αντιπροσωπευτικού τους χαρακτήρα, σε συνάφεια με τον ad hoc τομέα ή την ομάδα-στόχο στην αποτελεσματικότερη διασύνδεση των ωφελουμένων με την αγορά εργασίας, διαθέτοντας και τεκμηριώνοντας ταυτόχρονα τη διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα υλοποίησης, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) της περιόδου 2014-2020 και του οδηγού για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας των Δικαιούχων.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.espa.gr/el/Pages/ProclamationsFS.aspx?item=5496>

2. ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ (ΕΠ) / ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΥΠΟΔΟΧΕΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (ΟΥΜΕΔ)

Α. Αναμόρφωση του Θεσμικού Πλαισίου Ανάπτυξης των ΟΥΜΕΔ

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ανέλαβε την πρωτοβουλία για την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου των ΟΥΜΕΔ συνεκτιμώντας διάφορες παραμέτρους. Η αναμόρφωση του Ν.3982/2011 στοχεύει στην προώθηση των ΟΥΜΕΔ μέσα από την εφαρμογή βέλτιστων καλών πρακτικών άλλων χωρών προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης της ελκυστικότητας και της οικονομικής βιωσιμότητας μέσα από κατευθύνσεις της κυκλικής οικονομίας, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της πράσινης ανάπτυξης.

Βάσει των ανωτέρω, έχει συγκροτηθεί **Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή** για τη σύνταξη προσχεδίου νόμου για την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου των ΟΥΜΕΔ, το αντικείμενο και η σύνθεση της οποίας (της επιτροπής) προβλέπονται στην απόφαση υπ' αριθμ. 27033/2020 του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΦΕΚ 902/Β'/2020). Στο πλαίσιο της ίδιας Επιτροπής έχει συσταθεί και λειτουργεί υποομάδα με αντικείμενο την εξέταση ζητημάτων διοίκησης, διαχείρισης και λειτουργίας των υφιστάμενων ΟΥΜΕΔ (Κανονισμοί Λειτουργίας).

Σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, το νέο νομοθετικό πλαίσιο των ΟΥΜΕΔ θα στοχεύει στην ώθηση της βιομηχανικής ανάπτυξης στην Ελλάδα, στον επαναπροσδιορισμό του ρόλου των ενδιαφερόμενων μερών, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην αναβάθμιση των χαρακτηριστικών των ΟΥΜΕΔ και στην μετατροπή των Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Πάρκων σε πόλο προσέλκυσης επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, θα επιδιωχθεί η δημιουργία αποτελεσματικού και λειτουργικού ρυθμιστικού πλαισίου των ΟΥΜΕΔ, με σκοπό:

- την αναμόρφωση του ρόλου των ενδιαφερόμενων μερών (κράτος, ΟΤΑ, ιδιοκτήτες γης, ιδιώτες – επενδυτές, εγκατεστημένες επιχειρήσεις) με σκοπό την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων, την προώθηση της οργανωμένης χωροθέτησης και την ανάπτυξη ανταγωνιστικών αγορών στην ανάπτυξη και διαχείριση νέων Επιχειρηματικών Πάρκων.
- τη διαμόρφωση κατάλληλου πλαισίου που θα επιτρέπει την αναβάθμιση των υπηρεσιών και των υποδομών των υφιστάμενων ΟΥΜΕΔ, καθώς και την ανάπτυξη νέων Πάρκων με την

κατάλληλη χωροθέτηση και πολεοδομική οργάνωση και τις απαραίτητες υποδομές δικτύων και υποδομών (οδοποιία, ύδρευση, αποχέτευση ακαθάρτων/ομβρίων, Μονάδα Καθαρισμού Αποβλήτων, οπτικές ίνες, φυσικό αέριο, οδοφωτισμός, ηλεκτροδότηση κ.α.) με σκοπό την προσέλκυση επιχειρήσεων για εγκατάσταση εντός ΟΥΜΕΔ.

- τη μετατροπή των ΟΥΜΕΔ σε μοχλούς περιφερειακής ανάπτυξης, μέσω κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων και κατάλληλων κινήτρων (οικονομικών και μη) για την προσέλκυση επιχειρήσεων προς εγκατάσταση.
- την αναβάθμιση της περιβαλλοντικής προστασίας εντός των ΟΥΜΕΔ, την εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία συμπεριλαμβανομένων και συστάσεων για την θεσμοθέτηση οικολογικών Πάρκων, αλλά και για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.
- την ενθάρρυνση της ταχείας ανάπτυξης των τεχνολογικών και λοιπών υποδομών σε ΟΥΜΕΔ, ιδίως των υποδομών ψηφιακής τεχνολογίας και τηλεπικοινωνιών (δίκτυα 5G) καθώς και της μετάβασης στη βιομηχανία 4^{ης} γενιάς.

Εντός των προσεχών ημερών, η Επιτροπή αναμένεται να προχωρήσει στην ολοκλήρωση του έργου της και να υποβάλει σχέδιο νόμου για την αναμόρφωση του Ν.3982/2011 και του πλαισίου που διέπει τους Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, το οποίο θα τεθεί σε διαβούλευση. Στο πλαίσιο αυτό, η ΚΕΕΕ θα γνωστοποιήσει τις ολοκληρωμένες και τεκμηριωμένες προτάσεις της, αποσκοπώντας στην απλοποίηση των διαδικασιών έγκρισης ανάπτυξης νέων Επιχειρηματικών Πάρκων, στην επίλυση ζητημάτων εγκατάστασης και λειτουργίας επιχειρήσεων εντός ΟΥΜΕΔ και στην αντιμετώπιση θεμάτων του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, που το καθιστούν ελλιπές και δυσλειτουργικό.

Σε κάθε περίπτωση, η διερεύνηση των δυνατοτήτων για τη χορήγηση ενισχύσεων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την εξασφάλιση συγχρηματοδοτήσεων / χρηματοδοτικών πόρων στο πλαίσιο της κατάρτισης των Κανονισμών που θα διέπουν το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, θα πρέπει να τεθεί ως προτεραιότητα στην προσπάθεια αναμόρφωσης και εκσυγχρονισμού του Ν.3982/2011, με σκοπό την χρηματοδοτική ενίσχυση όλων των σταδίων των επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης ΕΠ (μελέτη, αδειοδότηση, κατασκευή, λειτουργία-διαχείριση).

Τα έργα ανάπτυξης ΕΠ αποτελούν έργα δημόσιας ωφέλειας τα οποία υλοποιούνται από εταιρείες ΑΕ ειδικού σκοπού (ΕΑΝΕΠ), δηλαδή από ιδιωτικούς φορείς. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να επιλυθεί άμεσα το σοβαρό ζήτημα της μη δυνατότητας εφαρμογής έως σήμερα του Αρθ.51 του Ν.3982/2011 με αποτέλεσμα την απουσία χρηματοδοτικής ενίσχυσης των έργων ΕΠ, έργα τα οποία επί της ουσίας έχουν χαρακτήρα ανταπόδοσης για τη δημόσια ωφέλεια (π.χ. περιβαλλοντικές υποδομές, βελτίωση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας, παρεμβάσεις καινοτομίας κλπ). Ειδικά

για τις περιπτώσεις των Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων (ΑΒΣ), όπου βεβαιωμένα εντοπίζονται εκτεταμένα λειτουργικά και περιβαλλοντικά προβλήματα με αρνητικές και πολυποίκιλες συνέπειες, το Κράτος οφείλει, εκ των ουκ άνευ, να συμβάλλει στη χρηματοδότηση της κατασκευής των απαιτούμενων έργων υποδομής με σκοπό την εξυγίανση της περιγραφόμενης κατάστασης (Επιχειρηματικά Πάρκα Εξυγίανσης).

Η ενεργοποίηση των εργαλείων χρηματοδότησης και η εξεύρεση χρηματοδοτικών πόρων, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει καθοριστικά:

- α) στην άμεση προώθηση πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη νέων Υποδοχέων με σκοπό την κάλυψη της ζήτησης εγκατάστασης/μετεγκατάστασης επιχειρήσεων και της εξυγίανσης των ΑΒΣ
- β) στη μείωση της απαιτούμενης ιδιωτικής εισφοράς, με σκοπό την ανακούφιση των ιδιοκτητών γης και των Φορέων Ανάπτυξης των ΕΠ

B. Νέος Αναπτυξιακός Νόμος και ΟΥΜΕΔ

Όπως αναφέρθηκε στη Θεματική Ενότητα 1 «ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ» της παρούσης, ψηφίστηκε στη Βουλή την Τετάρτη 2/2/2022 ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος με τον τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη».

Ο Νέος Αναπτυξιακός προωθεί την οικονομική ανάπτυξη της χώρας μέσω της χορήγησης κινήτρων σε στοχευμένες δραστηριότητες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, την πράσινη μετάβαση, τη στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τις προτεραιότητες της «Βιομηχανίας 4.0», την ενίσχυση της απασχόλησης, τη στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, καθώς και για την ενίσχυση των περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Το Υποκεφάλαιο Ζ του Κεφαλαίου Β, αφορά στις ενισχύσεις των επενδυτικών σχεδίων που πραγματοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης, πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων για τα οποία θεσπίζεται ειδικό καθεστώς, και των επενδυτικών σχεδίων στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας. Σύμφωνα με την παρ. 3 του αρ. 75 «Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων», αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 3 χορηγούνται, μεταξύ άλλων, για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται «**σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.), εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.) και δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης**». Επίσης, αυξημένα ποσά ενισχύσεων χορηγούνται και σε «**επενδυτικά σχέδια που αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, που έχουν παύσει τη λειτουργία τους**», με την

προϋπόθεση η αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας που πρόκειται να επαναλειτουργήσει να καλύπτει τουλάχιστον το 50% του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Τέλος, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το εδάφιο ι. της παρ.4 του Παραρτήματος Α, **στον τομέα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια του Κ.Α.Δ. 68.32.13.00 για επιχειρήσεις ανάπτυξης και διαχείρισης Ο.Υ.Μ.Ε.Δ. εφόσον αυτά αφορούν σε ίδρυση ή επέκταση και υλοποιούνται σε έκταση άνω των τριακοσίων (300) στρεμμάτων, μόνο για τα καθεστώτα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» και «Επιχειρηματικότητα 360^ο».**

Γ. Στρατηγικές Επενδύσεις και ΟΥΜΕΔ

Τον Δεκέμβριο του 2021 τέθηκε σε ισχύ ο ν.4864/2021 (ΦΕΚ 237 Α/2-12-2021) «Στρατηγικές επενδύσεις και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της επιτάχυνσης διαδικασιών στις ιδιωτικές και στρατηγικές επενδύσεις, δημιουργία πλαισίου για τις εταιρείες τεχνοβλαστούς και άλλες επείγουσες διατάξεις για την ανάπτυξη».

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Μέρους Α' του ως άνω νόμου επιδιώκονται η αναμόρφωση και η βελτίωση του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου περί στρατηγικών επενδύσεων (ν. 4608/2019, ν. 3894/2010, ν. 3986/2011). Ειδικότερα, με τον ν. 4864/2021 ενοποιούνται οι ν. 4608/2019 (Α' 66) και ν. 3894/2010 (Α' 204), και καταργούνται τα περισσότερα άρθρα αυτών, καθώς **η παράλληλη ισχύς τους είχε προκαλέσει ασάφεια και ανασφάλεια δικαίου στους υποψήφιους στρατηγικούς επενδυτές και στην υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων.**

Τα βασικά σημεία του Ν. 4864/2021 που αφορούν στους ΟΥΜΕΔ συνοψίζονται στα εξής:

α. Αλλαγή στις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό μίας επένδυσης που πραγματοποιείται εντός ΟΥΜΕΔ ως Στρατηγικής:

Σύμφωνα με την υποπερ. βγ της περ. β της παρ. 1 του αρ. 2, ως «**Στρατηγικές Επενδύσεις 2**» νοούνται (και) επενδύσεις εντός ΟΥΜΕΔ του ν.3982/2011 (Α' 143), οι οποίες δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο **σαράντα (40) τουλάχιστον Ε.Μ.Ε. (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)** και ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι μεγαλύτερος των **είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ**. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το καταργηθέν αρ. 10 του ν. 4608/2019, απαιτούνταν η δημιουργία τουλάχιστον 50 ΕΜΕ και ο συνολικό προϋπολογισμός θα έπρεπε να είναι μεγαλύτερος των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) ευρώ.

β. Προσθήκη νέας περίπτωσης στην κατηγορία των Αυτοδίκαια Εντασσόμενων Στρατηγικών Επενδύσεων:

Με την προσθήκη της υποπερ. εβ της περ. ε της παρ. 1 του αρ. 2 **οι «στρατηγικές επενδύσεις**

χωρικής οργάνωσης των επιχειρήσεων», οι οποίες αφορούν στην ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων του ν.3982/2011 με συνολικό προϋπολογισμό άνω των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, συνιστούν Αυτοδίκαια Εντασσόμενες Στρατηγικές Επενδύσεις.

γ. Ανώτατος επιτρεπόμενος Συντελεστής Δόμησης:

Στο άρθρο 7 του ν. 4864/2021 αναφέρεται ότι για τις επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανίας, όπως αυτές αναφέρονται στις ως άνω περιπτώσεις α και β, καθώς και για τις επενδύσεις στον τομέα της εφοδιαστικής ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης (σ.δ.) που προβλέπεται για κάθε περίπτωση της παρ. Γ' του άρθρου 11 του ν. 3986/2011 στην οποία ανήκουν οι παραπάνω κατηγορίες επενδύσεων ορίζεται σε μηδέν κόμμα έξι (0,6), και δύναται να προσαυξηθεί αιτιολογημένα μέχρι μηδέν κόμμα εννιά (0,9), ανάλογα με τις ανάγκες της στρατηγικής επένδυσης.

Ωστόσο, στις περιπτώσεις πολεοδόμησης ΟΥΜΕΔ με την έγκριση πολεοδομικής μελέτης/ ρυμοτομικού σχεδίου, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 3982/2011¹

δ. Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων – Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 4399/2016:

Οι Οργανωμένοι Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων προστίθενται στις επιχειρήσεις που υπάγονται σε ειδική κατηγορία ενισχύσεων (παρ. 1, περ. η) (βλ. Θεματική Ενότητα 1 «ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ» της παρούσας).

Δ. Αναθεώρηση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία

Σήμερα βρίσκεται σε ισχύ το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, όπως εγκρίθηκε με την απόφαση υπ' αριθμ. 11508/2009 της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού και της αειφόρου ανάπτυξης (ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/13-04-2009).

Δεδομένης της ανάγκης αναθεώρησής του αφενός γιατί έχει παρέλθει ο προβλεπόμενος από τη νομοθεσία χρόνος (5 έτη) για την αξιολόγησή του (άρθρο 5, παρ. 4 του Ν.4447/2016) και αφετέρου

¹ - Ποσοστό Κάλυψης (Π.Κ) έως 70%,

- Συντελεστής Δόμησης (Σ.Δ.) έως 2.0 για βιομηχανίες, 1.6 για επαγγελματικά εργαστήρια και χρήσεις εφοδιαστικής, έως 1.4 για λοιπές χρήσεις

- Επιτρεπόμενη κατ' όγκο εκμετάλλευση: (σ.ο.) = 7,00 x (Σ.Δ.). Κατ' εξαίρεση, για την ανέγερση βιομηχανικών κτιρίων και Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής (ΚΑΔ) είναι δυνατή, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥΠΟΘΑ): α) η υπέρβαση της επιτρεπόμενης κατ' όγκο εκμετάλλευσης του οικοπέδου σ.ο., με ανώτατη την τιμή που προκύπτει από την εφαρμογή της σχέσης (σ.ο.) = 7,50 x (σ.δ.), και β) η καθ' ύψος υπέρβαση, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα τριάντα δύο (32) μέτρα, εκτός αν είναι αναγκαία για την τοποθέτηση ή για τη διέξοδο υψηλών μηχανημάτων.

Επίσης είναι δυνατή, χωρίς να απαιτείται γνώμη του αρμόδιου ΣΥΠΟΘΑ, η καθ' ύψος υπέρβαση και πέραν των τριάντα δύο (32) μέτρων, εφόσον στην Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) επιβάλλεται συγκεκριμένο ύψος ως όρος για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος.

γιατί υπάρχει τεκμηριωμένη ανάγκη εφαρμογής ενός θεσμικού πλαισίου, που θα ανταποκρίνεται στα σύγχρονα δεδομένα και προκλήσεις του κλάδου, διασφαλίζοντας ασφάλεια δικαίου στους επενδυτές αλλά και το δημόσιο συμφέρον, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προχώρησε σε ενέργειες για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του εν λόγω πλαισίου.

Ειδικότερα, προχώρησε στην προκήρυξη διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού με σκοπό τη σύναψη δημόσιας σύμβασης για την εκπόνηση της μελέτης με τίτλο «Αξιολόγηση και αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για την Βιομηχανία» δυνάμει της Α.Π.:ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/72059/837/22-07-2020 (ΑΔΑ: 9ΠΠ54653Π8-7ΥΥ). Σε συνέχεια των ανωτέρω προέκυψε η ανάδειξη του αναδόχου και πρόσφατα (04/01/2022) πραγματοποιήθηκε η υπογραφή της σύμβασης με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την εκπόνηση μελέτης, με συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικείμενου εντός δεκαοκτώ (18) μηνών.

Σκοπός του νέου Ε.Χ.Π. είναι ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του εθνικής σημασίας τομέα της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις: την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ισότητα και συνοχή και την οικονομική ευημερία. Για το σκοπό αυτό το Πλαίσιο θα περιλαμβάνει κατευθύνσεις που αφορούν στη μακροχωρική οργάνωση και ανάπτυξη **της βιομηχανίας και της εφοδιαστικής αλυσίδας,** καθώς και τη χωροθέτησή της σε τοπικό επίπεδο σε συνάρτηση με τις χρήσεις γης.

Ειδικότερα, **θα περιλαμβάνει:**

- **κατευθύνσεις για το εθνικό πρότυπο χωροταξικής ανάπτυξης και οργάνωσης της βιομηχανίας και της εφοδιαστικής αλυσίδας σε ΟΥΜΕΔ,** με εξειδίκευση σε περιφερειακό επίπεδο και επίπεδο ΠΕ,
- κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα,
- **κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους οργανωμένης χωροθέτησης σε ΟΥΜΕΔ της βιομηχανίας και διακριτά για την εφοδιαστική αλυσίδα,** καθώς και για τη χωροθέτησή τους εκτός σχεδίου,
- κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και για άλλες μορφές σχεδιασμού καθώς και πρόγραμμα δράσης.

Επιπρόσθετα θα περιλαμβάνει:

- α) **κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση των Επιχειρηματικών Πάρκων** κατόπιν διερεύνησης των τάσεων ανάπτυξης τους (συνολικά και των επιμέρους κατηγοριών) στον ελληνικό και διεθνή χώρο, ανάλυσης των τύπων, των χαρακτηριστικών και του τρόπου λειτουργίας και οργάνωσης διαφορετικών μορφών Επιχειρηματικών Πάρκων, ανάδειξης των προβλημάτων χωροθέτησης, εντοπισμού αστοχιών, παραλείψεων ή στοιχείων που δεν

έχουν ληφθεί υπόψη στον υφιστάμενο σχεδιασμό, διερεύνησης αλληλεπιδράσεων και αλληλεξαρτήσεων του κλάδου με τους λοιπούς οικονομικούς κλάδους σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

- β) ειδικότερες κατευθύνσεις για τις περιοχές ανάπτυξης λειτουργιών/εγκαταστάσεων εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics – διαμετακομιστικό εμπόριο), κατόπιν διερεύνησης των τάσεων ανάπτυξης τους στον ελληνικό και διεθνή χώρο, των χαρακτηριστικών, του τρόπου λειτουργίας και οργάνωσης, ανάδειξης των προβλημάτων, εντοπισμού αστοχιών/ παραλείψεων, διερεύνησης αλληλεπιδράσεων και αλληλεξαρτήσεων του κλάδου με τους λοιπούς οικονομικούς κλάδους σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ε. Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης και ΟΥΜΕΔ

Το πλαίσιο για την εκπόνηση των μελετών καθορισμού Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) του άρθρου 72 του ν. 4495/2017 καθορίστηκε βάσει της προσφάτως εκδοθείσας υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/116872/4327 (ΦΕΚ 6507/Β'/2021) απόφασης του Υπουργού και Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (βλ. Θεματική Ενότητα 3 «ΘΕΜΑΤΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ / ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ» της παρούσας ενημερωτικής επιστολής).

Σκοπό και αντικείμενο των μελετών των Προγραμμάτων καθορισμού Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) αποτελεί η εξασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας του θεσμού της Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης, ως μέσου αποζημίωσης των ιδιοκτητών, τα ακίνητα των οποίων εμπíπτουν στις περιπτώσεις του άρθρου 70 του ν. 4495/2017.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαο Ταγαρά, οι Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης αποτελούν περιοχές στις οποίες θα δίνεται η δυνατότητα αύξησης της δόμησης, μετά από Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και εντός των οποίων θα μπορούν να κατασκευασθούν μεγαλύτερα σε διαστάσεις κτίρια ή και να εντατικοποιηθούν οι χρήσεις και οι δραστηριότητες. Σύμφωνα με τον Υφυπουργό, η προαναφερόμενη παρέμβαση θα δύναται να επιτευχθεί και σε Οργανωμένους Υποδοχείς, όπως Βιομηχανικά και Επιχειρηματικά Πάρκα.

Υπενθυμίζεται ότι στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης των ΟΥΜΕΔ και συγκεκριμένα στο άρθρο 55Α του Ν.3982/2011, υπάρχει σχετική πρόβλεψη ως προς τη δυνατότητα μεταφοράς υλοποίησης υπολοίπου συντελεστή δόμησης μεταξύ ακινήτων του ίδιου ιδιοκτήτη εντός περιοχών ΟΥΜΕΔ υπό την προϋπόθεση μη υπέρβαση του ποσοστού κάλυψης άνω του 80%. Ωστόσο, έως σήμερα δεν υπήρχε η δυνατότητα εφαρμογής της αναφερόμενης πρόβλεψης, καθώς δεν είχε προσδιοριστεί η σχετική διαδικασία για την πραγματοποίηση της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, γεγονός το οποίο φαίνεται ότι θα αντιμετωπιστεί με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/116872/4327 (ΦΕΚ

6507/Β'/2021) απόφαση, σύμφωνα με τις εξαγγελίες του Υφυπουργού κου.Ν.Ταγαρά.

Στ. Όροι εγκατάστασης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ΟΥΜΕΔ

Μέσω της παρ. 2 του άρθρου 70 του ν.4876/2021 (ΦΕΚ 251/Α/2021) «Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας και άλλες διατάξεις» τροποποιείται το αρ. 50 του ν. 4710/2020 και **αποσαφηνίζονται οι όροι εγκατάστασης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ΟΥΜΕΔ**. Ειδικότερα, **προσδιορίζεται το πλαίσιο παρεκκλίσεων για τις εν λόγω εγκαταστάσεις ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ) και κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος**, ως ακολούθως:

«Για τις περιπτώσεις εγκατάστασης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός Βιομηχανικών Περιοχών είναι δυνατή, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ) κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος: α) η υπέρβαση της επιτρεπόμενης κατ' όγκον εκμετάλλευσης του οικοπέδου σ.ο., με ανώτατη την τιμή που προκύπτει από την εφαρμογή της σχέσης (σ.ο.) = 7,50 x (σ.δ.), όπου (σ.δ.) ο αντίστοιχος συντελεστής δόμησης του οικοπέδου κατά περίπτωση και β) η καθ' ύψος υπέρβαση, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα τριάντα δύο (32) μέτρα, εκτός και αν είναι αναγκαίο για την τοποθέτηση ή για την διέξοδο υψηλών μηχανημάτων. Επίσης, είναι δυνατή, χωρίς να απαιτείται γνώμη του αρμόδιου ΚΕΣΥΠΟΘΑ, η καθ' ύψος υπέρβαση και πέραν των τριάντα δύο (32) μέτρων, εφόσον στην ΑΕΠΟ επιβάλλεται συγκεκριμένο ύψος ως όρος για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος».

3. ΘΕΜΑΤΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ / ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Α. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου

Από 1/4/2022 μπαίνει σε τροχιά υλοποίησης το εργαλείο της **Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίων (ΗΚΤ)**. Η ανάπτυξη του πληροφοριακού συστήματος «Ταυτότητα Κτιρίου» έχει ήδη ολοκληρωθεί από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ).

Βάσει του Ν.4495/17 η **κατάρτιση της ταυτότητας κτιρίου απαιτεί τη συγκέντρωση σε φυσικό φάκελο και την ανάρτηση σε ηλεκτρονικό φάκελο**, από εξουσιοδοτημένο μηχανικό στη σχετική πλατφόρμα, των **βασικών νομιμοποιητικών εγγράφων, σχεδίων και γεωχωρικών στοιχείων για κάθε ιδιοκτησία.**

Εξ' όσων έχουν ανακοινωθεί ήδη, η **κατάρτιση της ταυτότητας του κτιρίου είναι υποχρεωτική:**

- για τα δημόσια κτίρια εντός 5ετίας
- για την έκδοση οικοδομικής άδειας ή
- για την μεταβίβαση του ακινήτου.

Η ΗΚΤ θα είναι το τελευταίο βήμα της τακτοποίησης των αυθαιρέτων κτισμάτων, τα οποία έχουν ενταχθεί στους σχετικούς νόμους και μόνο με την απόκτησή της η τακτοποίηση θα θεωρείται ολοκληρωμένη. Επίσης θα είναι απαραίτητη για τις μεταβιβάσεις των ακινήτων καθώς η προσάρτηση της σχετικής δήλωσης στο συμβόλαιο μεταβίβασης κυριότητας είναι **υποχρεωτική**. Σύμφωνα με την από 11.12.2020 ανακοίνωση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «η Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίων θα αποτυπώσει τα χαρακτηριστικά του κτιριακού αποθέματος της χώρας, την υφιστάμενη κατάσταση, τις άδειες, καθώς και όποια μεταβολή στα παραπάνω κατά τη διάρκεια του χρόνου ζωής κάθε κτιρίου ή διηρημένης ιδιοκτησίας.»

Όσον αφορά το νέο σύστημα καταχώρησης, βάσει του ΦΕΚ 5447/Β' /9.12.2020, επιτρέπει την διαβαθμισμένη πρόσβαση των χρηστών, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους ρόλους και αρμοδιότητές τους ως εξής:

α. Απλοί Χρήστες, οι οποίοι έχουν ελεύθερη πρόσβαση μόνο στα εξής στοιχεία:

- i. Οδηγός χρήσης
- ii. Διαδικασίες πρόσβασης, εγγραφής, ταυτοποίησης και αναγνώρισης των χρηστών ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης
- iii. Σχετικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για την έκδοση πράξεων οικοδομικών αδειών

β. Πιστοποιημένοι χρήστες, των οποίων η πρόσβαση πραγματοποιείται κατόπιν διαδικασίας εγγραφής, ταυτοποίησης και αναγνώρισής τους, ως κάτωθι:

- i. Εξουσιοδοτημένοι μηχανικοί – διαχειριστές δηλώσεων
- ii. Υπάλληλοι λοιπών υπηρεσιών του Δημοσίου – ελεγκτές δηλώσεων

γ. Εποπτεύοντες: οι υπάλληλοι των υπηρεσιών του ΥΠΕΝ με διαβαθμισμένη πρόσβαση, που αξιοποιούν τα στοιχεία που παρέχονται από το σύστημα.

δ. Διαχειριστές: οι υπάλληλοι του ΤΕΕ που έχουν αυξημένα δικαιώματα πρόσβασης, με δυνατότητα ανάλυσης, εξαγωγής και μεταφοράς δηλώσεων.

Οι ιδιοκτήτες, πέραν της αμοιβής του «εξουσιοδοτημένου μηχανικού» δεν θα έχουν άλλη χρέωση, εκτός των περιπτώσεων όπου απαιτείται η έκδοση πιστοποιητικών οπότε και θα πρέπει να κατατίθεται τέλος ανταπόδοσης ύψους 20€ υπέρ Τ.Ε.Ε. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να έχουν υπόψιν ότι για την κατάρτιση της ταυτότητας είναι απαραίτητο και το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) και η Μελέτη στατικής επάρκειας τακτοποιημένου κτιρίου, υπό προϋποθέσεις. Η τελευταία μελέτη είναι αρκετά χρονοβόρα στην εκπόνηση, συνεπώς ο ιδιοκτήτης που αποσκοπεί σε μεταβίβαση θα πρέπει να μεριμνήσει εγκαίρως.

Κατά το ΥΠΕΝ, η ΗΚΤ «αποτελεί ένα αποφασιστικό βήμα για την καταπολέμηση της αυθαίρετης δόμησης και τη θωράκιση της ιδιοκτησίας, δημιουργώντας έναν μόνιμο και διαρκή τρόπο παρακολούθησης των κατασκευών».

Σε συντονισμό με το Υπουργείο Οικονομικών που ανακοίνωσε την πρόθεσή του να δοθεί δίμηνη παράταση, έως τις 31 Μαρτίου 2022, για την υπογραφή συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με τις παλαιές αντικειμενικές αξίες, αντίστοιχα και από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δίνεται δίμηνη παράταση έως και τις 31 Μαρτίου 2022 στη δυνατότητα ολοκλήρωσης των μεταβιβάσεων ακινήτων μέσω της βεβαίωσης μηχανικού χωρίς την υποχρέωση σύνταξης Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου.

Ο Υφυπουργός Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, **Νίκος Ταγαράς**, δηλώνει: «Λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, δίνουμε τη δυνατότητα της εύρυθμης ολοκλήρωσης στις μεταβιβάσεις ακινήτων σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα, μέσω της βεβαίωσης μηχανικού. Οφείλω παράλληλα να επισημάνω ότι η Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία από τις αρχές του 2021 και ήδη έχουν γίνει περί τις 20.000 καταχωρίσεις ακινήτων».

Β. Υπουργική Απόφαση για την εκπόνηση των μελετών καθορισμού Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) και σύντομη επεξήγηση του Πολεοδομικού Εργαλείου

Με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/116872/4327 περί

«Ορισμού Αναθέτουσας Αρχής και καθορισμός κάθε αναγκαίας σχετικής λεπτομέρειας για την εκπόνηση των μελετών καθορισμού Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) του άρθρου 72 του ν. 4495/2017, στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Πολεοδομικού Σχεδιασμού της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4759/2020 (Α'245)» (ΦΕΚ 6507/Β/2021), **ο καθορισμός των Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) εντάσσεται στο Πρόγραμμα Πολεοδομικών Μεταρρυθμίσεων με προϋπολογισμό 8,085 εκατ. ευρώ**, χρηματοδοτούμενο από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ειδικότερα, για το εν λόγω έργο, προβλέπεται η χρηματοδότηση Αυτοτελών Μελετών για Ζ.Υ.Σ. σε τουλάχιστον 50 Δημοτικές Ενότητες οι οποίες θα εκπονηθούν ανεξάρτητα από τις μελέτες Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Τ.Π.Σ.) σε περίπτωση που συντρέχουν ειδικοί λόγοι ή προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα.

Οι Ζ.Υ.Σ. εγκρίνονται με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ειδικότερα, **το ΥΠΕΝ, ως κύριος των μελετών των προγραμμάτων καθορισμού των Ζ.Υ.Σ.** καταρτίζει και εγκρίνει τις σχετικές μελέτες. Ταυτόχρονα, **ως Αναθέτουσα Αρχή και Φορέας υλοποίησής, ορίζεται το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ)**, το οποίο έχει την ευθύνη προκήρυξης των σχετικών διαγωνισμών.

Οι Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.) αποτελούν περιοχές όπου επιτρέπεται η πραγματοποίηση Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης (Μ.Σ.Δ.) σε ωφελούμενα ακίνητα. Η μεταφορά αυτή δύναται να υλοποιηθεί σε συγκεκριμένες περιοχές **εντός του αστικού χώρου** (εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων, εντός Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων, Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων, ρυθμιστικών σχεδίων, εγκεκριμένων ορίων οικισμών κλπ.), καθώς και **εκτός** των ιστορικών κέντρων των πόλεων, ορίων ιστορικών τόπων, παραδοσιακών οικισμών, αρχαιολογικών χώρων ή περιοχών στις οποίες έχουν επιβληθεί ειδικοί όροι δόμησης κ.α. Επισημαίνεται, πως οι περιοχές αυτές δεν έχουν καθοριστεί ακόμα.

Η Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης (Μ.Σ.Δ.) η οποία θα γίνεται μέσω της Ψηφιακής Τράπεζας Γης, πραγματοποιείται από ακίνητο προσφοράς συντελεστή σε ακίνητο υποδοχής, που βρίσκεται **εντός Ζώνης Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης.**

Μέσω του πολεοδομικού εργαλείου των Ζ.Υ.Σ., **θα δύναται να κατασκευασθούν μεγαλύτερα σε διαστάσεις κτίρια ακόμα και να εντατικοποιηθούν οι χρήσεις γης και οι δραστηριότητες.** Το εν λόγω εργαλείο ουσιαστικά **αυξάνει τη δόμηση** σε ειδικά καθορισμένες από τη μελέτη περιοχές.

Η θεσμοθέτηση των Ζ.Υ.Σ. είναι εφικτή είτε με την εκπόνηση Ειδικών Αυτοτελών Πολεοδομικών Μελετών, είτε μέσω της εκπόνησης Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Π.Σ.) και Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Τ.Π.Σ.), τα οποία θα κινηθούν με κρατική πρωτοβουλία στο προσεχές διάστημα.

Η λειτουργία των Ζ.Υ.Σ. προσφέρει πολλαπλά οφέλη όπως:

- Εξοικονόμηση πόρων σε δίκτυα και υποδομές.
- Ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας.
- Ενίσχυση του υφιστάμενου δομημένου χώρου.
- Προώθηση της αρχής της «συνεκτικής ή συμπαγούς πόλης».
- Δημιουργία κοινόχρηστων χώρων σε πυκνοδομημένες πόλεις.
- Αξιοποίηση διατηρητέων κτιρίων.
- Αξιοποίηση της περίσσειας συντελεστή δόμησης που διαθέτουν οι ιδιοκτήτες των διατηρητέων κτιρίων.

Γ. Ενεργοποιείται ο δειγματοληπτικός έλεγχος οικοδομικών αδειών κατηγορίας 3

Ενεργοποιείται ο **υποχρεωτικός δειγματοληπτικός έλεγχος** των οικοδομικών αδειών που έχουν εκδοθεί με βεβαίωση όρων δόμησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4495/2017, που πρακτικά αφορά στις **Οικοδομικές Άδειες Κατηγορίας 3 χωρίς προέγκριση**, οι οποίες εκδίδονται αυτόματα μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-adeies μετά από την ανάρτηση όλων των απαιτούμενων μελετών και δικαιολογητικών με ευθύνη του μηχανικού.

Όπως προβλέπεται και στην σχετική απόφαση του υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «**Καθορισμός του αντικειμένου ελέγχου των οικοδομικών αδειών και μελετών κατά τον δειγματοληπτικό έλεγχο αδειών, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 86 του ν. 4759/2020**» (ΦΕΚ **91/Β/2022**) ο έλεγχος της νομιμότητας των υποβαλλόμενων μελετών και στοιχείων της συγκεκριμένης κατηγορίας οικοδομικών αδειών διενεργείται **από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Δόμησης σε ποσοστό τουλάχιστον 30%**. Σκοπός είναι ο δειγματοληπτικός έλεγχος της ορθότητας των πράξεων που εκδίδονται άνευ ελέγχου από την υπηρεσία και η διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των προβλεπόμενων διατάξεων.

Σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση ελέγχονται από εξουσιοδοτημένο μηχανικό τα δικαιολογητικά της αδείας που προβλέπονται στην περίπτωση που είχε προηγηθεί προέγκριση και πιο συγκεκριμένα:

1. **Το τοπογραφικό διάγραμμα** ως προς την τήρηση των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων και προδιαγραφών, καθώς και ως προς τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτό.
2. **Το διάγραμμα κάλυψης**, και το τυχόν απαιτούμενο έντυπο εισφοράς της εξαγοράς θέσεων στάθμευσης, ως προς την τήρηση των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων και προδιαγραφών των απαιτούμενων στοιχείων, που περιγράφονται στο άρθρο 39 του ν. 4495/2017, καθώς και ως προς τα αποδεικτικά στοιχεία νομιμότητας υφιστάμενων κτισμάτων στο οικόπεδο ή γήπεδο, τα οποία έχουν προσκομισθεί με ευθύνη του μελετητή μηχανικού.

3. **Ο τίτλος ιδιοκτησίας** για τη διαπίστωση της αρτιότητας, οικοδομησιμότητας και του χρόνου κατάτμησης/δημιουργίας του οικοπέδου ή γηπέδου.
4. **Τα αποδεικτικά στοιχεία νομιμότητας υφιστάμενων κτισμάτων στο οικόπεδο ή γήπεδο**, ως προς την ταυτοποίηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις ήδη εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, καθώς και στις τυχόν δηλώσεις υπαγωγής αυθαιρέτων κατασκευών ενώ,
5. **Τα υπόλοιπα δικαιολογητικά και μελέτες** της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4495/2017, που απαιτούνται επιπλέον για την έκδοση Ο.Α., ελέγχονται μόνο ως προς την πληρότητά τους.

Διευκρινίζεται πως ο έλεγχος περιορίζεται στην ορθή αντιστοίχιση των αναγραφόμενων μεγεθών που περιέχονται στα σχέδια των ήδη εκδοθεισών οικοδομικών αδειών και τα σχέδια που συνοδεύουν δηλώσεις υπαγωγής σε νόμους αυθαιρέτων, με αυτά που αποτυπώνονται στο διάγραμμα κάλυψης.

Σε περίπτωση εντοπισμού λαθών ή ελλείψεων κατά την διαδικασία του δειγματοληπτικού ελέγχου, ενημερώνεται ο ιδιοκτήτης και ο εξουσιοδοτημένος μελετητής μηχανικός μέσω του πληροφοριακού συστήματος, προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους εντός 15 ημερών και παράλληλα διακόπτονται οι εργασίες. Εφόσον αρθούν οι ανωτέρω παρατηρήσεις με συμπλήρωση των απαιτούμενων στοιχείων ή με αναθεώρηση της οικοδομικής άδειας εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών, δεν επιβάλλονται κυρώσεις και πρόστιμα κατά του μελετητή και του ιδιοκτήτη.

Όπως προαναφέρθηκε, ο παραπάνω έλεγχος αφορά στις οικοδομικές άδειες Κατηγορίας 3 που έχουν εκδοθεί με βεβαίωση όρων δόμησης οι οποίες βάσει του σχετικού Ν4495/2017 αφορά σε οικοδομικές εργασίες για:

- Ανέγερση κτιρίου σε εντός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή, επιφάνειας έως χίλια (1.000) τ.μ. δόμησης για ειδικά κτίρια και έως δύο χιλιάδες (2.000) τ.μ. δόμησης για κτίρια με επικρατούσα χρήση κατοικίας,
- Ανέγερση κτιρίου με χρήση κατοικίας σε εκτός σχεδίου περιοχή, στην οποία υφίσταται κτηματογράφηση και εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) ή Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων (ΣΧΟΟΑΠ) σε άρτιο κατά τον κανόνα,
- Ανέγερση κτιρίου σε οικόπεδο εντός οριοθετημένου οικισμού με το από 24.4.1985 π.δ. (Δ' 181) για κτίριο με επικρατούσα χρήση κατοικίας,
- Προσθήκη δόμησης σε νομίμως υφιστάμενο κτίριο, με χρήση κατοικίας,

- Προσθήκη δόμησης σε νομίμως υφιστάμενο κτίριο, με χρήση ειδικού κτιρίου, εφόσον η προσθήκη δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της υπάρχουσας δόμησης, σε εντός και εκτός σχεδίου δόμηση,
- Αλλαγές χρήσης κτιρίων ή αυτοτελών οριζόντιων ή κάθετων ιδιοκτησιών που βρίσκονται σε εντός ή εκτός σχεδίου περιοχές,
- Κατασκευή πισίνας, εφόσον δεν καλύπτεται από τις περιπτώσεις της Μικρής Κλίμακας,
- Τοίχοι αντιστήριξης, περιτοιχίσεις και περιφράξεις που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία της Μικρής Κλίμακας και της οικοδομικής άδειας Κατηγορίας 1,
- Τοποθέτηση υπόγειων και προκατασκευασμένων δεξαμενών ύδατος, καθώς και δεξαμενών λυμάτων,
- Επισκευή και αλλαγή διαρρύθμισης νομίμως υφιστάμενων κτιρίων που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 30 (εργασίες χωρίς απαίτηση οικοδομικής άδειας ή μικρής κλίμακας),
- Εργασίες των περιπτώσεων της Μικρής Κλίμακας για τις οποίες απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό τους,
- Εργασίες τοποθέτησης υπόγειων, δεξαμενών υγρών και αερίων καυσίμων σε πρατήρια καυσίμων.

Δ. Τροποποίηση Αναρτημένων/Κυρωμένων Δασικών Χαρτών

Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία της ανάρτησης των αναμορφωμένων δασικών χαρτών. Οι κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες έχοντας εξετάσει τα αιτήματα διόρθωσης (πρόδηλα σφάλματα) και τις αντιρρήσεις των ιδιωτών, αλλά και φορέων του Δημοσίου, που υποβλήθηκαν κατά τις προηγούμενες φάσεις της διαδικασίας, προχώρησαν στην **αναμόρφωση των δασικών χαρτών**, και ήδη από τα μέσα Ιανουαρίου ξεκίνησε η δημοσίευση **«Πράξεων Τροποποίησης Αναρτημένου/Κυρωμένου Δασικού Χάρτη λόγω ενσωμάτωσης διορθώσεων πρόδηλων σφαλμάτων»** από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Δασών. Με την τροποποίηση και την εκ νέου ανάρτηση του Δασικού Χάρτη καλείται κάθε ενδιαφερόμενος, αφού λάβει γνώση του περιεχομένου των διορθωμένων δασικών χαρτών, να υποβάλει τυχόν αντιρρήσεις εντός δοθείσης καταληκτικής ημερομηνίας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται στοιχεία των Πράξεων Τροποποίησης Αναρτημένου/Κυρωμένου Δασικού Χάρτη που έχουν αναρτηθεί μέχρι την 07/2/2022, καθώς και οι καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής αντιρρήσεων που τις συνοδεύουν, και έχουν καθοριστεί με προηγούμενες αποφάσεις των Διευθύνσεων Δασών.

Πίνακας: Στοιχεία Πράξεων Τροποποίησης Αναρτημένων/Κυρωμένων Δασικών Χαρτών

Διεύθυνση Δασών (Περιφερειακή Ενότητα)	Αρ. Πρωτ. Πράξης και ΑΔΑ	Καταληκτική Ημερομηνία Υποβολής Αντιρρήσεων
Αργολίδας	10191/21-1-2022 ΑΔΑ: 6Ν19ΟΡ1Φ-Β18	23-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 12-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Αρκαδίας	6470/14-1-2022 ΑΔΑ: 6Ζ2ΝΟΡ1Φ-ΞΡΖ	15-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 04-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Δράμας	12849/17-1-2022 ΑΔΑ: ΩΥΡ1ΟΡ1Υ-ΜΒΗ	16-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 05-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Δωδεκανήσου	4539/3-2-2022 ΑΔΑ: ΩΣ4ΣΟΡ1Ι-ΓΣΖ	04-04-2022 κάτοικοι εσωτερικού 26-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Εύβοιας	15731/27-1-2022 ΑΔΑ: 6ΩΠΜΟΡ10-044	23-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 12-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Ζακύνθου	59/17-1-2022 ΑΔΑ: 6ΛΖΒΟΡ1Φ-ΛΗΩ	16-3-2022 κάτοικοι εσωτερικού 5-4-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Ηρακλείου	435/28-1-2022 ΑΔΑ: ΨΟΛ4ΟΡ1Θ-ΘΨΞ	30-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 19-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Θεσσαλονίκης	33441/3-2-2022 ΑΔΑ: 6ΦΔΟΟΡ1Υ-ΣΜΓ	04-04-2022 κάτοικοι εσωτερικού 26-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Καβάλας	11791/14-1-2022 ΑΔΑ: ΩΑΤΘΟΡ1Υ-ΝΒΒ	16-3-2022 κάτοικοι εσωτερικού 5-4-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Κεφαλλονιάς	Οικ.7314/17-1-2022 ΑΔΑ: 6ΥΤΔΟΡ1Φ-ΞΩΕ	16-3-2022 κάτοικοι εσωτερικού 5-4-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Λασιθίου	277/28-1-2022	30-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 19-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Λευκάδας	6397/17-1-2022 ΑΔΑ: 6ΡΞΙΟΡ1Φ-ΩΘ	16-3-2022 κάτοικοι εσωτερικού 5-4-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Λέσβου	3842/31-1-2022 ΑΔΑ: ΨΛΧΣΟΡ1Ι-12Χ	30-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 19-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Ξάνθης	33994/4-2-2022 ΑΔΑ: ΨΧΙΣΟΡ1Υ-14Ω	04-04-2022 κάτοικοι εσωτερικού 26-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Πέλλας	33547/3-2-2022 ΑΔΑ: 6Ρ3ΕΟΡ1Υ-ΡΥΙ	04-04-2022 κάτοικοι εσωτερικού 26-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Πιερίας	12219/17-1-2022 ΑΔΑ: Ψ7Χ0ΟΡ1Υ-ΚΝΘ	16-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 05-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού
Σάμου	3066/24-1-2022 ΑΔΑ: Ω2Λ4ΟΡ1Ι-ΨΧΦ	23/03/2022 κάτοικοι εσωτερικού 12/04/2022 κάτοικοι εξωτερικού
Ροδόπης	26663/28-1-2022 ΑΔΑ: ΨΟΨΛΟΡ1Υ-8ΡΥ	30-03-2022 κάτοικοι εσωτερικού 19-04-2022 κάτοικοι εξωτερικού

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λαμβάνει γνώση για τους αναρτημένους δασικούς χάρτες στην **ιστοσελίδα του Ν.Π.Δ.Δ. “Ελληνικό Κτηματολόγιο”** μέσω της οποίας είναι δυνατή η υποβολή τυχόν αντιρρήσεων (υπερσύνδεσμος https://www.ktimanet.gr/CitizenWebApp/InfoDasika_Page.aspx.)

Για οποιοδήποτε θέμα, σχετικά με την ανάρτηση ή την υποβολή αντίρρησης δασικού χάρτη οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τα αρμόδια **Σημεία Υποστήριξης Ανάρτησης Δασικών Χαρτών (ΣΥΑΔΧ)**, όπου ανήκει η περιοχή τους, στοιχεία των οποίων παρατίθενται στον υπερσύνδεσμο <https://www.ktimanet.gr/CitizenWebApp/PinakasSYADX.aspx>

Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι η κατάρτιση νέων συμβολαιογραφικών πράξεων στις περιοχές όπου έχει δημοσιευθεί Πράξη Τακτοποίησης Αναρτημένου/Κυρωμένου Δασικού Χάρτη, οφείλει πλέον να λαμβάνει υπόψη τις νέες αποφάσεις και τα αναθεωρημένα γεωχωρικά δεδομένα που τις συνοδεύουν.

4. ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ, ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

Α. Ο Εσωτερικός Έλεγχος στα Επιμελητήρια της Ελλάδας

Πολλά είναι τα οφέλη από την εγκαθίδρυση ενός ορθού και ολοκληρωμένου Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε όλους τους φορείς του Δημοσίου Τομέα, είτε εξετάζοντας αυτά τα οφέλη από τη σκοπιά της επιστήμης της εταιρικής διακυβέρνησης, είτε από τη σκοπιά του Ν. 4795/ 17.4.2021, είτε και από τη σκοπιά του από 6.3.2020 Οδηγού της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

Πρωτίστως, σκόπιμη κρίνεται η αναφορά στην υποχρεωτικότητα ή μη, της εφαρμογής αρχών Εσωτερικού Ελέγχου στα Επιμελητήρια της Ελλάδας. Ο πλέον πρόσφατος Ν. 4795/2021 ορίζει ως υπόχρεους στην εφαρμογή του στο Άρθρο 2 με αναφορά στη παρ. 1 του αρ. 14 Ν. 4270/2021 όλους τους φορείς του Δημόσιου τομέα. Ο Δημόσιος Τομέας, κατά την έννοια των παραγράφων 1,2,3 και 6 του άρθρου 1 του ν.[3429/2005](#) (Α'314), περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς. Όμως εντοπίζεται ασάφεια στον σχετικό Ν. 4795/2021 όσον αφορά την υποχρεωτικότητα ή μη υιοθέτησης συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου από τα κάθε μεγέθους Επιμελητήρια της Ελλάδας. **Σημαντικό κίνητρο προς την αποτελεσματική υιοθέτηση των αρχών και των ωφελειών του Εσωτερικού Ελέγχου αποτελούν τόσο τα Επιμελητήρια που ήδη εφαρμόζουν αρχές Εσωτερικού Ελέγχου όσο και αρκετές ελπιδοφόρες δημοσιεύσεις από επιφανείς πρεσβευτές των Επιμελητηρίων**, που ενισχύουν το γεγονός ότι η εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου είναι δείγμα ενός σύγχρονου μοντέλου δημόσιας διοίκησης, που θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της κατασπατάλησης πόρων, την αύξηση της αποδοτικότητας και εν τέλει την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών τους αλλά και των πολιτών εν γένει.

Σε επόμενο βήμα αξίζει να αναφέρουμε σημαντικές συνιστώσες και ορισμούς του Εσωτερικού Ελέγχου έτσι όπως αυτοί έχουν αποσαφηνιστεί από σχετικούς οδηγούς προς τους φορείς του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Α.Δ., Ε.Ι.Ε.Ε., Επιτροπή C.O.S.O., Πρότυπα Ε.Ε. Ελλάδος) **με στόχο την κατανόηση της προστιθέμενης αξίας του Εσωτερικού Ελέγχου στη σύγχρονη διοίκηση των Επιμελητηρίων.**

Πιο συγκεκριμένα τέτοιες συνιστώσες αποτελούν:

1. Η διασφάλιση της πληρότητας και ακρίβειας των λογιστικών εγγραφών και των λοιπών οικονομικών καταστάσεων έτσι ώστε αυτές να παρέχουν επίκαιρες και αξιόπιστες δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες.
2. Η επιδίωξη μείωσης του διαχειριστικού κινδύνου/διαφθοράς εφαρμόζοντας:

- ελέγχους για τις υπάρχουσες ή τις προτεινόμενες διαδικασίες,
 - καθορισμό οργανωτικών ή ελεγκτικών κινδύνων,
 - αναθεώρηση των εφαρμοσμένων διαδικασιών για συμμόρφωση στους ισχύοντες νόμους,
 - αναθεώρηση συμβάσεων, συμβολαίων κ.λπ. για αποφυγή πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων.
3. Οι έρευνες αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, προκειμένου να προσδιοριστούν ανάρμοστες, παράνομες, ψευδείς ή καταχρηστικές πράξεις που έχουν ήδη γίνει και η συγκέντρωση των στοιχείων που θα οδηγήσουν σε αποφάσεις σχετικές με πειθαρχικές ενέργειες ή άλλες διορθωτικές κινήσεις.
4. Η υποβοήθηση των υπηρεσιών του Επιμελητηρίου στην αντιμετώπιση πιθανών προκλήσεων προτού αυτές εξελιχθούν σε κρίσεις. Επιπροσθέτως, μέσω του ελέγχου βασισμένου στην ανάλυση κινδύνου, η ελεγκτική διαδικασία θα παρέχει χρήσιμες πληροφορίες στον οργανισμό για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων.

Εξάλλου, Εσωτερικός Έλεγχος (internal audit), όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 3 το ν. 4795/2021:

είναι η ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική ελεγκτική - συμβουλευτική δραστηριότητα παροχής διαβεβαίωσης περί της επάρκειας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ενός φορέα, με στόχο τη βελτίωση των λειτουργιών του και την επίτευξη των στόχων του, χρησιμοποιώντας συστημικές και δομημένες μεθοδολογίες

και επιπρόσθετα, Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (internal control), όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 το ν. 4795/2021:

είναι το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, καθώς και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί ο φορέας και είναι σχεδιασμένο για να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στον φορέα για την επίτευξη των στόχων του σχετικά με την:

- α) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,
- β) αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών,
- γ) συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

Κάτι που αξίζει να αναφερθεί είναι ότι συχνά συναντάται η άποψη ότι η υιοθέτηση γνώσεων Εσωτερικού Ελεγκτή αποτελεί αν όχι μια εύκολη, αλλά μια συνήθη εκπαίδευση όπως αυτή που απαιτείται για κάθε θέση εργασίας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. **Η πραγματικότητα όμως είναι ότι το όφελος από την συνεργασία με εξωτερικά στελέχη βασίζεται πρωταρχικά στις εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που αυτά έχουν αναπτύξει.** Επιπλέον των αρχικών

εκπαιδεύσεων που προσφέρει υποχρεωτικά το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) σε όλα τα δημόσια στελέχη, το Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (ΕΙΕΕ) αλλά και τα Ινστιτούτα Εσωτερικών Ελεγκτών όλων των χωρών παγκοσμίως αναγνωρίζουν τις σχετικές πιστοποιημένες γνώσεις μόνο από σχετικούς επίσημους φορείς όπως είναι λ.χ. η πιστοποίηση CIA (Certified Internal Auditor) καθώς και σχετικές συνεχιζόμενες εκπαιδεύσεις, διότι οι ελεγκτικές γνώσεις αποτελούν μια συνεχή δυναμική επιστήμη. Εξάλλου, με βάση αυτήν την παραδοχή, το Υπουργείο Οικονομικών έχει δημιουργήσει το Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του και αναθέτει μόνο σε αυτά τα πιστοποιημένα στελέχη εργασίες Εσωτερικού Ελέγχου σε επιχειρήσεις Δημοσίου Ενδιαφέροντος. Για όλους αυτούς τους λόγους, καθώς και για το εύρος των γνώσεων που απαιτείται να έχει ένα στέλεχος εσωτερικού ελέγχου σε αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο (Δημόσιου Λογιστικού, Δημοσιονομικού, Ανθρωπίνων Πόρων, Διοίκησης, Πληροφοριακών Συστημάτων κλπ), **έχει προβλεφθεί από το νομοθέτη του Ν.4795/2021 ο ορισμός εμπειρογνομόνων – εξωτερικών συνεργατών προς διασφάλιση της αντικειμενικότητας και της ανεξαρτησίας του ελεγκτικού επαγγέλματος.**

Τέλος, **πολύ σημαντικό κριτήριο της επιτυχούς ανάπτυξης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου σε ένα Επιμελητήριο αποτελεί η ορθή ανάπτυξη του από τα εμβρυϊκά ακόμα στάδια**, όπου οι διαδικασίες ενδογενή ελέγχου του Επιμελητηρίου πρέπει να προτυποποιηθούν και να συμβαδίσουν τόσο με τις αρχές της ορθής διοίκησης σε επίπεδο κουλτούρας για τους ελεγχόμενους και τους ελεγκτές, όσο και με τις προσδοκίες της επιτυχούς μελλοντικής πορείας όλου του έργου και των ωφελειών που αυτό έχει να προσφέρει στην αποτελεσματική και διαφανή διοίκηση των Επιμελητηρίων.

5. ΘΕΜΑΤΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

A. Νέα Νομοθεσία Πυροπροστασίας [Υ.Α. 69019 οικ. Φ.700.13/2021 (ΦΕΚ 5519/Β/29-11-2021)]

Έγκριση της υπ' αρ. 13/2021 Πυροσβεστικής Διάταξης με θέμα: «Καθορισμός της διαδικασίας υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, ελέγχου και έκδοσης των διοικητικών πράξεων πυροπροστασίας σε επιχειρήσεις - εγκαταστάσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 167 του ν. 4662/2020».

Από τις 29/11/2021 τέθηκε σε ισχύ νέα νομοθεσία πυροπροστασίας στην οποία πέραν των υπόλοιπων καθορίζονται με σαφήνεια **πότε οι επιχειρήσεις πρέπει να εφοδιάζονται με αρχειοθετημένη ή εγκεκριμένη μελέτη και με πιστοποιητικό πυροπροστασίας**. Όλες οι ελεύθερες δραστηριότητες (δραστηριότητες που δεν εντάσσονται σε καθεστώς αδειοδότησης) κατατάσσονται σε τρεις (3) κατηγορίες.

- Την κατηγορία Α χαμηλού βαθμού κινδύνου
- Την κατηγορία Β μεσαίου βαθμού κινδύνου
- Την κατηγορία C υψηλού βαθμού κινδύνου.

Η κατάταξη προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια επιφάνειας χρήσης, θεωρητικού πληθυσμού και επιπέδων που καταλαμβάνει η επιχείρηση.

Σύμφωνα με την νέα ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας γενικά:

- 1) Οι δραστηριότητες που κατατάσσονται στην κατηγορία Α δεν υποχρεούνται σε έγκριση – αρχειοθέτηση μελέτης πυροπροστασίας
- 2) Οι δραστηριότητες που κατατάσσονται στην κατηγορία Β υποχρεούνται σε αρχειοθέτηση μελέτης πυροπροστασίας.
- 3) Οι δραστηριότητες που κατατάσσονται στην κατηγορία C υποχρεούνται σε έγκριση μελέτης και έκδοση πιστοποιητικού πυροπροστασίας.

Σημειώνεται ότι στις δραστηριότητες που ασκούνται ελεύθερα ανήκουν χρήσεις όπως γραφεία, εμπορικά καταστήματα, εμπορικές αποθήκες που αδειοδοτούνται ως κέντρα αποθήκευσης και διανομής (ΚΑΔ) κτλ. Τέλος επισημαίνεται ότι με την νέα ισχύουσα νομοθεσία οι μελέτες πυροπροστασίας πλέον δεν κατατίθενται σε έντυπη μορφή στις κατά τόπους Πυροσβεστικές Υπηρεσίες, παρά αποκλειστικά και μόνο ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος διαχείρισης οικοδομικών αδειών (e-adeies).

6. ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α. Ανθρακικό Αποτύπωμα – Αφορά Νέα Νομοθεσία

Στις 28 Ιανουαρίου 2022, ολοκληρώθηκε η διαβούλευση του σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο: «Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή».

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου θεσπίζεται πλαίσιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον σταδιακό μετριασμό των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, έως το 2050, προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας, κατά 1,5°C, πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, σε εφαρμογή της Συμφωνίας των Παρισίων που κυρώθηκε με τον Ν. 4426/2016 (Α' 187) και του στόχου κλιματικής ουδετερότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), ως το 2050.

Ειδικότερα, θεσπίζονται ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 και το 2040, σύστημα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επαναρύθμισης, όπου αυτό απαιτείται, μέσω του μηχανισμού κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας, δείκτες παρακολούθησης της σχετικής προόδου, διαδικασίες αξιολόγησης της προόδου, αναπροσαρμογής των στόχων και λήψης πρόσθετων μέτρων, όποτε απαιτείται. Επιπροσθέτως, τίθενται οι βασικοί άξονες πολιτικής οι οποίοι λαμβάνονται υπόψιν και δύνανται να εξειδικεύονται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 (L 328), με συγκεκριμένα μέτρα. Οι θεσπιζόμενες πολιτικές και τα μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή έχουν ως στόχο την επίτευξη μίας κλιματικά ανθεκτικής κοινωνίας, πλήρως προσαρμοσμένης στις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Επιπρόσθετα, εισάγεται ένα αποτελεσματικό σύστημα διακυβέρνησης και συμμετοχής φορέων και πολιτών στην ανάληψη κλιματικής δράσης μέσα από υφιστάμενες δομές.

Συνοπτικά, περιλαμβάνει:

- Εθνικούς ποσοτικούς στόχους και επιμερισμό τους στους 7 κυριότερους τομείς μέσω της σύνταξης πενταετών προϋπολογισμών άνθρακα με βάση τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ.
- Ενσωμάτωση των μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στις τομεακές πολιτικές.
- Σύστημα διακυβέρνησης και δείκτες παρακολούθησης.
- Γενικές κατευθύνσεις και συγκεκριμένα μέτρα.

Ουσιαστικά πρόκειται για τον Οδικό Χάρτη που θα υιοθετήσει η χώρα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Για τον σκοπό αυτόν, μεταξύ άλλων, καθορίζονται ποσοτικοί στόχοι, με ιδιαίτερη έμφαση στη δυναμική διείσδυση των ΑΠΕ, που είναι οι εξής:

- ✓ Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 55% έως το 2030, σε σχέση με το 1990 (40% μείωση ο προηγούμενος εθνικός στόχος).
- ✓ Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 80% έως το 2040, σε σχέση με το 1990.
- ✓ Κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. «Αυτό σημαίνει ότι οι ρύποι που εκλύονται από τις ρυπογόνες παραγωγικές δραστηριότητες πρέπει να απορροφώνται πλήρως.

Οι στόχοι και η πορεία επίτευξής τους θα επανεξετάζονται κάθε πέντε χρόνια, αρχής γενομένης από το τέλος του 2024. Η πορεία επίτευξης και ο επιμερισμός των βαρών στους επιμέρους τομείς γίνεται μέσω της κατάρτισης τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα πενταετούς διάρκειας για:

- Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητα
- Μεταφορές
- Βιομηχανία
- Κτήρια
- Γεωργία και κτηνοτροφία
- Απόβλητα και
- Χρήσεις γης, αλλαγές χρήσεων γης και δασοπονία

Ειδικότερα, με τον νέο κλιματικό νόμο προβλέπονται επίσης τα εξής:

Διακοπή λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων, το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028, με ρήτρα επανεξέτασης το 2023 -με σκοπό την επίσπευση- υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης της επάρκειας ισχύος και της ασφάλειας εφοδιασμού.

Από το 2023, οι δήμοι αναλαμβάνουν την εκπόνηση Δημοτικών Σχεδίων Μείωσης Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα (ΔηΣΜΕΔΑ), με στόχο μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 10% για το έτος 2025 και 30% για το έτος 2030, σε σύγκριση με το έτος βάσης 2019. Τα ΔηΣΜΕΔΑ περιλαμβάνουν αναλυτική απογραφή των ενεργειακών καταναλώσεων και εκπομπών CO₂ για τα δημοτικά κτίρια, στάδια κλπ, το δημοτικό φωτισμό, τις δημοτικές εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, τα δημοτικά οχήματα κλπ.

Μέτρα για τα κτίρια

Από το 2023 προβλέπεται η απαγόρευση καυστήρων πετρελαίου όπου υπάρχει δίκτυο φυσικού αερίου σε νέες οικοδομές, ενώ από το 2025 πραγματοποιείται απαγόρευση εγκατάστασης καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης. Από το 2030 θα πραγματοποιηθεί καθολική απαγόρευση χρήσης καυστήρων

πετρελαίου θέρμανσης και στις υφιστάμενες οικοδομές. Όπως τόνισε ο κ. Σκρέκας στα ήδη υπάρχοντα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως είναι το «Εξοικονομώ», η πλατφόρμα του οποίου είναι ακόμα ανοιχτή, το ΥΠΕΝ ήδη σχεδιάζει και νέα, προκειμένου να ενισχύσει τα νοικοκυριά στην ενεργειακή μετάβαση, για την αντικατάσταση των ενεργοβόρων συσκευών θέρμανσης.

Στα ειδικά κτίρια -βιομηχανίες, αποθήκες, εμπορικά κτίρια κλπ- με κάλυψη μεγαλύτερη των 500 τμ για τα οποία οι οικοδομικές άδειες υποβάλλονται από την 1^η Ιανουαρίου 2023, εξαιρουμένων των τουριστικών καταλυμάτων και των ναών, καθίσταται υποχρεωτική η τοποθέτηση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της κάλυψης.

Προβλέπεται επίσης δυνατότητα εξαιρέσεων σε μεμονωμένα κτίρια για λόγους μορφολογικούς ή αισθητικούς ή σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, όπως παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια.

Μέτρα για ενίσχυση της ηλεκτροκίνησης

- Από το 2023, το 1/4 των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται πρέπει να είναι αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης ρύπων έως 50gr CO₂/χλμ.
- Από το 2030, τα νέα οχήματα που θα ταξινομούνται θα πρέπει να είναι μηδενικών εκπομπών.
- Από το 2025 υποχρεωτικά σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη όλα τα νέα ταξί καθώς και το 1/3 των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα είναι ηλεκτροκίνητα. Στόχος είναι μέχρι το 2023 να κυκλοφορούν στους δρόμους περί τα 2.000 ηλεκτροκίνητα ταξί. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 τα μέτρα θα εξεταστούν εκ νέου, με σκοπό την επίσπευση και την επέκταση σε επιπλέον περιοχές, ανάλογα με την επαρκή διαθεσιμότητα σταθμών φόρτισης, ενώ όπως τόνισε ο κ. Σκρέκας, επισπεύδεται η διαδικασία τοποθέτησης φορτιστών στις πόλεις.

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις

- Από το 2023, συγκεκριμένες επιχειρήσεις (αναφέρονται συγκεκριμένα κριτήρια/κλάδοι) θα πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το προηγούμενο έτος. Η υποβολή της έκθεσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους. Το μέτρο αφορά στις εξής επιχειρήσεις:
 - Επιχειρήσεις εισηγμένες στο χρηματιστήριο.
 - Πιστωτικά ιδρύματα.
 - Ασφαλιστικές επιχειρήσεις.
 - Επιχειρήσεις επενδύσεων.
 - Επιχειρήσεις σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.

- Εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Εταιρείες ταχυμεταφορών.
- Επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
- Αλυσίδες λιανεμπορίου που απασχολούν πάνω από 500 εργαζόμενους.
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται εθελοντικοί στόχοι και δράσεις μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η έκθεση επαληθεύεται από πιστοποιημένο φορέα και επικαιροποιείται ετησίως. Προβλέπεται πρόστιμο 100€ ανά ημέρα καθυστέρησης σε περίπτωση μη υποβολής, το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,1% των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.

- Από 1^η Ιανουαρίου 2023 οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεωτικά ποσοτική καταγραφή μειώσεων/αυξήσεων εκπομπών CO₂ που θα προέλθουν από τη λειτουργία του έργου. Το μέτρο αφορά στις εξής εγκαταστάσεις:
 - Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών (ΧΥΤΑ, βιολογικοί καθαρισμού, ΚΔΑΥ κλπ.).
 - Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης κτιριακού τομέα αθλητισμού και αναψυχής.
 - Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, υδατοκαλλιέργειες.
 - Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις.

Όλες οι παραπάνω εγκαταστάσεις υποχρεούνται σε κατ' ελάχιστον μείωση εκπομπών 30% έως το 2030 σε σχέση με το 2022, αναγόμενα στην κατάλληλη μονάδα προϊόντος/έργου, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας.

Επίσης, αξίζει να αναφερθούν και οι παρακάτω πληροφορίες:

- Δίνεται η δυνατότητα αντιστάθμισης με φυτεύσεις/δασώσεις, πράσινα πιστοποιητικά κλπ.
- Για την παρακολούθηση των μέτρων, οι επιχειρήσεις που διαθέτουν τέτοιες εγκαταστάσεις θα πρέπει να συντάσσουν ετήσιες εκθέσεις. Η μη υποβολή επισύρει πρόστιμο το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,1% των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.
- Η πραγματοποίηση των ελέγχων όλων των εγκαταστάσεων ανατίθεται από τον φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης σε πιστοποιημένο επαληθευτή.
- Πρόστιμο σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου μείωσης το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,5% των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.

Οικονομικά κίνητρα:

- Για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων λαμβάνονται υπόψη ο ευρωπαϊκός

κανονισμός Ταξονομίας και το ανθρακικό αποτύπωμα της εγκατάστασης, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

- Διπλασιασμός αποσβέσεων σε περίπτωση δραστηριοτήτων που έχουν σημαντική συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Μείωση των εκπομπών στα μη διασυνδεδεμένα νησιά:

Στόχος μείωσης εκπομπών κατά 80% σε σχέση με 2019, ενώ από το 2030 απαγορεύεται η χρήση μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Μέτρα προσαρμογής στην κλιματική κρίση

Υποχρεωτική ασφάλιση κινδύνου (προϋπόθεση για την ηλεκτροδότηση του κτιρίου) από το 2025 για νέα κτίρια σε ζώνες υψηλής τρωτότητας δηλ. που είναι σε ευάλωτες περιοχές μετά από σχέδια που θα ετοιμάσουν οι περιφέρειες.

Όπως έγινε γνωστό, η πορεία επίτευξης και ο επιμερισμός των βαρών στους επιμέρους τομείς που προβλέπει ο κλιματικός νόμος: γίνεται μέσω της κατάρτισης τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα πενταετούς διάρκειας για: Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, μεταφορές, βιομηχανία, κτίρια, γεωργία και κτηνοτροφία, απόβλητα και χρήσεις γης, αλλαγές χρήσεων γης και δασοπονία.

Σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα: «Για κάθε έναν από τους παραπάνω κλάδους θα εκπονούνται τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα, αρχής γενομένης από το 2023 για την περίοδο 2026-2030. Η διαδικασία θα επαναλαμβάνεται κάθε πέντε έτη για την επόμενη πενταετή περίοδο».

Ο κλιματικός νόμος προβλέπει επίσης την ενσωμάτωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στις τομεακές πολιτικές. Θεσμοθετούνται: Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και επαναξιολόγηση ανά δεκαετία, η οποία θα εκπονηθεί από το νεοσύστατο υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ). Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή από το υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το οποίο αποτελεί ανοιχτό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών και ενημέρωσης.

Προβλέπεται, επίσης, η ανάληψη δράσεων για την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς από την κλιματική αλλαγή, στο πλαίσιο της διεθνούς πρωτοβουλίας που έχει αναλάβει η Ελλάδα σε συνεργασία με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και τον Διεθνή Οργανισμό Μετεωρολογίας.

Τέλος, όπως έγινε γνωστό, καταρτίζεται Εθνική Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία θα λειτουργεί ως τεχνικός και επιστημονικός σύμβουλος της Πολιτείας.

7. ΘΕΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Α. Θέματα αναφορικά με Ενεργειακές Επιθεωρήσεις/Ελέγχους σε κτίρια και Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις (Νέα Νομοθεσία)

Όπως είναι γνωστό, με το Νόμο 4342/2015 (Παρ. 10, Άρθρο 10), όλες οι επιχειρήσεις που δεν είναι ΜΜΕ (δηλαδή όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας), είναι Υπόχρεες, για τη διενέργεια Ενεργειακού Ελέγχου με το Ν.4342/2015. Υπενθυμίζουμε ότι μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται όλες όσες:

- α) Απασχολούν από 250 εργαζόμενους και άνω, ή
- β) Ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τους υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω κριτηρίων, λαμβάνονται υπόψιν και οι διατάξεις της Σύστασης 2003/361/ΕΚ (επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003), που ουσιαστικά με βάση αυτήν για τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως υπόχρεης, λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο τα στοιχεία (οικονομικά και εργαζομένων) της ίδιας της επιχείρησης, αλλά αθροίζονται και τα στοιχεία τυχόν συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων με αυτή επιχευρήσεων, ανάλογα με το ποσοστό σύνδεσής τους. Δηλαδή, το αν μια επιχείρηση είναι υπόχρεα, εξετάζεται σε συνδυασμό με τις συνδεδεμένες και συνεργαζόμενες εταιρείες της και μετέπειτα διενεργείται ξεχωριστός και ανεξάρτητος Ενεργειακός Έλεγχος σε καθεμία από αυτές, που τελικά κρίνονται υπόχρεες.

Αρχικά, οι Υπόχρεες επιχειρήσεις είχαν ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των Ενεργειακών τους Ελέγχων την 10/07/2018, η οποία έλαβε άλλες 2 διαδοχικές παρατάσεις (31/12/2018, 31/05/2019) έως και την τελική καταληκτική ημερομηνία, στις 30/09/2019. Η μη συμμόρφωση με την παραπάνω υποχρέωση επιφέρει πρόστιμο από 5.000,00€ έως και 100.000,00€, μετά από εισήγηση του Σώματος Επιθεώρησης Ενέργειας Βορείου και Νοτίου Ελλάδας και Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Δεδομένου ότι η υποχρέωση των επιχειρήσεων για τη διενέργεια Ενεργειακών Ελέγχων, επαναλαμβάνεται κάθε 4 έτη και ορισμένες επιχειρήσεις υπέβαλαν έγκαιρα τον Ενεργειακό τους έλεγχο (στις αρχικές καταληκτικές προθεσμίες που είχαν δοθεί), έχει έρθει για πολλές από αυτές η στιγμή για να ξαναεντάξουν στον προγραμματισμό τους την εν λόγω υποχρέωση και να αναζητήσουν τους κατάλληλους Ενεργειακούς Ελεγκτές για την υλοποίησή τους.

Να σημειωθεί ότι οι υπόχρεες επιχειρήσεις, είχαν τις ακόλουθες δύο εναλλακτικές επιλογές, για τη Διενέργεια Ενεργειακών Ελέγχων στις εγκαταστάσεις και τα οχήματα που περιλαμβάνονται τουλάχιστον στο 90% των ενεργειακών καταναλώσεων της εταιρείας τους:

- α) Να υποβληθούν σε ενεργειακό έλεγχο με βάση τα πρότυπα της σειράς EN 16247 και των ελάχιστων κριτηρίων που ορίζονται στο Παράρτημα VI του Ν.4342/2015, από ενεργειακούς ελεγκτές κατάλληλης τάξης και εγγεγραμμένους στο μητρώο του ΥΠΕΝ και στη συνέχεια σε νέο έλεγχο σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των τεσσάρων (4) ετών από την ημερομηνία διεξαγωγής του προηγούμενου ενεργειακού ελέγχου.
- β) Να εφαρμόσουν σύστημα Ενεργειακής (ISO 50001) ή Περιβαλλοντικής (ISO 14001) διαχείρισης, πιστοποιημένο από ανεξάρτητο φορέα, σύμφωνα με τα σχετικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα, υπό τον όρο ότι το εν λόγω σύστημα διαχείρισης περιλαμβάνει ενεργειακό έλεγχο βάσει των ελάχιστων κριτηρίων που ορίζονται στο Παράρτημα VI της σχετικής νομοθεσίας.

Στο σημείο αυτό επήλθε όμως μια πρόσφατη σημαντική νομοθετική αλλαγή, σύμφωνα με το Ν.4843 (ΦΕΚ 193Α, 20/10/2021), ο οποίος ουσιαστικά εξαίρεσε (παράγραφος 11, άρθρο 10) την εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης, μέσω συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001) και άρα όσες επιχειρήσεις επέλεξαν το συγκεκριμένο συστημικό τρόπο κάλυψης της εν λόγω υποχρέωσης, αν δεν αλλάξει η σχετική νομοθεσία (έχουν υπάρξει ήδη ερωτήματα και ενστάσεις από συμβούλους και επιχειρήσεις), θα πρέπει εκ νέου από μηδενική βάση, είτε να προχωρήσουν σε μελέτη και πιστοποίηση συστήματος Ενεργειακής Διαχείρισης (ISO 50001), είτε να προχωρήσουν σε κανονικό Ενεργειακό Έλεγχο από κατάλληλης τάξης Ενεργειακούς Ελεγκτές.

Β. Αγορές Ηλεκτρισμού και Φυσικού αερίου – Αφορά Ενημέρωση και Εξελίξεις

Μετά από σαράντα και πλέον χρόνια από τη πετρελαϊκή κρίση του 1979, η παγκόσμια οικονομία βιώνει και πάλι μια νέα ενεργειακή δοκιμασία, με εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά αυτή τη φορά, μιας και πολλά έχουν αλλάξει στη διάρθρωση και λειτουργία του ενεργειακού τομέα τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω των εντεινόμενων ανησυχιών και των πολιτικών αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Τον τελευταίο χρόνο οι τιμές καυσίμων, αλλά και ηλεκτρικής ενέργειας στις χονδρεμπορικές αγορές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και στην Ελλάδα, αυξάνονται συνεχώς με αποτέλεσμα να προκαλούν πληθωριστικές πιέσεις στο σύνολο των εθνικών οικονομιών της Ε.Ε.. Είναι ενδεικτικό ότι το ράλι των τιμών του πετρελαίου τον Ιανουάριο του 2022 ήταν το μεγαλύτερο που έχει καταγραφεί τα τελευταία 30 έτη, αφού έφτασε το 17% στο διάστημα των τεσσάρων αυτών εβδομάδων. Πρόκειται για εξελίξεις που δημιουργούν προϋποθέσεις για ακόμη μεγαλύτερες ανατιμήσεις στα υγρά καύσιμα αλλά και ηλεκτρικού ρεύματος, σε μια χρονική περίοδο που πανάκριβο παραμένει και το φυσικό αέριο, λόγοι στους οποίους εν μέρη οφείλεται η ραγδαία αύξηση και τις τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος.

Αν και η αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας στις χονδρεμπορικές αγορές είναι ένα φαινόμενο που

παρατηρείται παγκόσμια, η αύξηση των τιμών στην Ε.Ε. είναι δραματικά υψηλότερη από τις αυξήσεις που παρατηρούνται σε άλλες περιοχές της υψηλίου. Πιο συγκεκριμένα, το τελευταίο τετράμηνο του 2021 οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στις χονδρεμπορικές αγορές αυξήθηκαν στην Ε.Ε. κατά 400%, στην Αυστραλία κατά 170%, στις ΗΠΑ κατά 75%, στην Ινδία κατά 70%, στην Ιαπωνία κατά 80%, όλες συγκριτικά με τις τιμές που επικρατούσαν, στις ίδιες χώρες, τις αντίστοιχες περιόδους των ετών 2016 έως 2020 (στοιχεία Διεθνή Οργανισμού IEA, Ιανουάριος 2022).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει ο Διεθνής οργανισμός IEA, στην ΕΕ αυξήθηκε η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας το έτος 2021 (συνολική κατανάλωση 2.720,00 TWh) συγκριτικά με την κατανάλωση της χρονιάς της πανδημίας το 2020 (2.604,00 TWh), μόλις όμως που προσέγγισε τα επίπεδα κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας του έτους 2019 (2.733,00 TWh). Συνεπώς, η τρέχουσα κατανάλωση δεν δικαιολογεί την «αστρονομική» αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη καθώς δεν υπήρξε ουσιαστική αύξηση της κατανάλωσης παρά μόνο ανάκαμψη.

Δυστυχώς, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη για την επαναφορά των Ευρωπαϊκών χονδρεμπορικών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας σε τιμές αντίστοιχες με αυτές που επικρατούσαν στην Ευρώπη, το 2020, προ της εμφάνισης του φαινομένου. Το δυσάρεστο είναι ότι και σε αυτό το «ράλι τιμών» στις ευρωπαϊκές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, σε αυτή τη νέα εκκολαπτόμενη κρίση, η οποία τείνει να γίνει η μεγαλύτερη ενεργειακή κρίση από την Πετρελαϊκή του 1979, η ελληνική αγορά πάλι πρωταγωνιστεί αρνητικά. **Η Ελλάδα και υπό αυτές τις συνθήκες, παραμένει η ακριβότερη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη, μετά την Ιταλική, σε ετήσια βάση (2021).**

Η Μέση τιμή της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε επιλεγμένες χώρες της Ε.Ε και στην Ελλάδα. Ευρώ ανά Μεγαβατώρα (€/MWh).									
	2019	2020	1 ^ο τρίμηνο 2021	2 ^ο τρίμηνο 2021	Αύγ- 2021	Σεπτ- 2021	Νοέμ- 2021	Δεκ- 2021	2021
Γαλλία	39,7	32,1	52,9	64	77,3	135	280,1	275	109
Γερμανία	37,8	30,5	49,5	60,3	82,7	128	91	221	97
Ισπανία	47,8	33,9	44,7	71,8	105,9	156	247,2	239	112
Ιταλία	54,8	39,5	59,5	74,7	112,4	152,1	202,6	255,6	119
Ελλάδα	63,8	45,1	54,3	71	127	134,7	228,8	235,3	116
Βουλγαρία	47,4	39,3	50,7	66,3	111,5	125	198,9	220	109

Πηγές στοιχείων: ΕΕ, ΑΔΜΗΕ, ~~ερεχ. κλπ~~ 2021 και 2022. Επεξεργασία στοιχείων Β. Πανουσόπουλος.

Πηγή: Οικονομικός Ταχυδρόμος (23/01/2022)

Βασικές παράμετροι της αύξησης των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ε.Ε. (αλλά και λοιπών καυσίμων) είναι συνοπτικά και ενδεικτικά:

- α) Η αύξηση των ευρωπαϊκών τιμών φυσικού αερίου.
- β) Η αύξηση των ευρωπαϊκών τιμών αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων διοξειδίου του άνθρακα.
- γ) Τα lockdown και την πρωτοφανή ύφεση που δημιούργησε η πανδημία του Covid-19 αρχικά το 2020 και την μετέπειτα ελπίδα ότι τα εμβόλια θα έβραζαν γρήγορα ένα οριστικό τέλος στην πανδημία, που συνέβαλλε σε μια πρωτόγνωρη αναθέρμανση της οικονομίας στη διάρκεια του 2021 (κατ' επέκταση και στην εκτόξευση της ζήτησης ενέργειας παγκοσμίως).
- δ) Ένας συνδυασμός παραγόντων ανισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης ενέργειας, όσο και σε εμπορικούς ανταγωνισμούς μεταξύ των περιφερειακών αγορών αερίου και LNG, αλλά και σε γεωπολιτικά παίγνια.
- ε) Η επιτάχυνση των σχεδίων ανθρακοποίησης των ευρωπαϊκών χωρών, πριν τεθούν σε λειτουργία μονάδες αποθήκευσης ενέργειας, για να εξισορροπήσουν/υποστηρίξουν την παραγωγή Ενέργειας από Α.Π.Ε..

Το παραπάνω κλίμα που διαμορφώθηκε, έχει αυξήσει δραματικά το κόστος ενέργειας και άρα το κόστος λειτουργίας των ελληνικών επιχειρήσεων, ειδικά των πιο ενεργοβόρων μονάδων και θα πρέπει άμεσα η ελληνική πολιτεία να στηρίξει τις επιχειρήσεις, καθώς πολλές από αυτές αναγκάστηκαν προσωρινά είτε να μειώσουν την παραγωγική τους ικανότητα, είτε και να τη σταματήσουν προσωρινά εντελώς.

Πριν λίγες ημέρες (31/01/2022), ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κώστας Σκρέκας στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών, προανήγγειλε τα παρακάτω μέτρα, για να στηριχτούν κατά το δυνατόν, οι ελληνικές επιχειρήσεις και να ανταπεξέλθουν της παρούσας ενεργειακής κρίσης:

- **Αύξηση της επιδότησης στους λογαριασμούς ρεύματος στο 75% του αυξημένου κόστους** έναντι του 50% που ισχύει σήμερα. Ο κ. Σκρέκας τόνισε ότι έχει σταλεί ήδη σχετικό αίτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού και εφόσον εγκριθεί η αύξηση της επιδότησης, θα αφορά μόνο συγκεκριμένους κλάδους που έχουν υψηλή εξάρτηση από την ενέργεια.
- **Ενεργοποίηση εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022, τριών προγραμμάτων ενεργειακής αναβάθμισης των επιχειρήσεων και συγκεκριμένα:**
 - «Εξοικονομώ» αποκλειστικά για μικρές και για μεσαίες επιχειρήσεις, παρόμοιας λογικής με το επιτυχημένο «Εξοικονομώ κατ'οίκον», συνολικού ύψους 400-450 εκατ. Ευρώ, που θα αντληθούν από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης.
 - Διευκόλυνση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών στις στέγες επιχειρήσεων ή και σε όμορα οικόπεδα, προκειμένου να εξασφαλίζεται ενεργειακή αυτάρκεια σε συνδυασμό με την

εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης. Μάλιστα, ο υπουργός είπε ότι η συμμετοχή στο συγκεκριμένο πρόγραμμα θα γίνει μέσω πλατφόρμας του ΔΕΔΔΗΕ και θα αφορά ακόμη και περιοχές με κορεσμένα δίκτυα, αλλά αποκλειστικά για την ένταξη των φωτοβολταϊκών των επιχειρήσεων.

- ο Αντικατάσταση παλαιών συστημάτων ΘΨΚ, σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την αναβάθμιση των συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, αλλά όχι για την ενεργειακή αναβάθμιση της παραγωγικής διαδικασίας - και μόνο για εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας και για μείωση του ενεργειακού κόστους. Πρόγραμμα για την παραγωγική διαδικασία, όπως είπε ο υπουργός, επεξεργάζεται το υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Γ. Θέματα αναφορικά με εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. με το καθεστώς του Ενεργειακού Συμψηφισμού (Net Metering) – Αφορά Νέα Νομοθεσία

Ως γνωστό, με το καθεστώς του Ενεργειακού Συμψηφισμού (Net Metering), η παραγόμενη από το Φ/Β σύστημα ενέργεια, συμψηφίζεται με την καταναλισκόμενη στις εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, σε ένα κύκλο τριετίας, με αποτέλεσμα να μειώνονται σημαντικά οι λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος των επιχειρήσεων. Στο Διασυνδεδεμένο ηλεκτρικό σύστημα, το μέγιστο όριο ισχύος Σταθμών Net Metering στην Ελλάδα, ήταν το 1 MW, ενώ το καλοκαίρι του 2021, με τροποποίηση της Νομοθεσίας, πήγε στα 3MW. Επίσης μέχρι πρόσφατα, τα Φ/Β συστήματα για Σταθμό Net Metering, τοποθετούνταν μόνο στο ίδιο το ακίνητο (είτε στη στέγη, είτε στον ελεύθερο χώρο του γηπέδου) όπου υπήρχε η παροχή κατανάλωσης, με την οποία γίνονταν ο Ενεργειακός Συμψηφισμός, είτε και σε όμορο ακίνητο αυτού.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα μέχρι πρόσφατα στην εγκατάσταση Σταθμών Net Metering, είναι κυρίως η αδυναμία σύνδεσης τους στο υφιστάμενο δίκτυο, λόγω κορεσμού των δικτύων, και σε δευτερεύον βαθμό, ο περιορισμένος χώρος εγκατάστασης των Σταθμών ΑΠΕ, στο ακίνητο όπου υπήρχε η παροχή συμψηφιζόμενης κατανάλωσης ή στο όμορό του.

Στο σημείο αυτό επήλθε όμως μια πρόσφατη σημαντική νομοθετική αλλαγή, που μετά από τις απαιτούμενες διευκρινήσεις του ΔΕΔΔΗΕ, αναμένεται να δοθεί μερική τουλάχιστον λύση στα παραπάνω. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του Ν.4843 (ΦΕΚ 193Α, 20/10/2021), παρατίθενται αυτούσιες οι 2 σχετικές σημαντικές αλλαγές, στα αντίστοιχα άρθρα:

ΜΕΡΟΣ Η΄

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ

ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 59: Ενεργειακός συμψηφισμός - Τροποποίηση της περ. 12 του άρθρου 2 του ν.

3468/2006

Το πρώτο εδάφιο της περ. 12 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α' 129) τροποποιείται ως προς τη δυνατότητα εγκατάστασης του σταθμού παραγωγής στο πλαίσιο ενεργειακού συμψηφισμού και μακριά από την εγκατάσταση κατανάλωσης και η περ. 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«12. Ενεργειακός συμψηφισμός: ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. αυτοπαραγωγού με την καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκατάσταση του αυτοπαραγωγού, η οποία βρίσκεται στον ίδιο ή όμορο χώρο με το σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή **βρίσκεται σε άλλο χώρο, αλλά συνδέεται ηλεκτρικά με αποκλειστική γραμμή διασύνδεσης.** Ο σταθμός Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. συνδέεται στο Δίκτυο μέσω της παροχής της εγκατάστασης κατανάλωσης».

Άρθρο 60: Διεύρυνση αυτοπαραγωγής από Α.Π.Ε./Σ.Η.Θ.Υ.Α. - Προσθήκη παρ. 16Α στο άρθρο 3 του ν. 4414/2016

Στο άρθρο 3 του ν. 4414/2016 (Α' 149) προστίθεται παρ. 16 Α ως εξής:

«16Α. **Ειδικά αυτοπαραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α, ο οποίος δε διοχετεύει ή δεν πρόκειται να διοχετεύσει πλεόνασμα της παραγόμενης ενέργειας στο Δίκτυο ή το Σύστημα, στο πλαίσιο ειδικού όρου που προστίθεται στην Προσφορά Σύνδεσης και στη σχετική Σύμβαση Σύνδεσης κατόπιν αιτήματος του αυτοπαραγωγού ή κατόπιν περιορισμού κατά τη χορήγηση της προσφοράς σύνδεσης, εφόσον μόνο με αυτόν τον τρόπο είναι εφικτή η χορήγηση προσφοράς σύνδεσης του σταθμού, δεν συνάπτει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης του παρόντος.**

Στους αυτοπαραγωγούς, επιτρέπεται ο σταθμός παραγωγής να βρίσκεται σε άλλο χώρο από την εγκατάσταση κατανάλωσης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέεται ηλεκτρικά με αυτήν με αποκλειστική γραμμή διασύνδεσης. Οι σταθμοί της παρούσας, κατά παρέκκλιση του άρθρου 11Α του ν. 4685/2020 (Α' 92) εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης της Εγγυητικής Επιστολής Βεβαίωσης Παραγωγού».

8. ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

A. Τεράστιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις για την ανάθεση καθηκόντων Ιατρού Εργασίας

Όπως είναι γνωστό, το νομοθετικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια σχετικά με την παροχή υπηρεσιών ιατρικής της εργασίας στις επιχειρήσεις ανέδειξε πλείστα όσα προβλήματα σχετιζόμενα κυρίως με τον αριθμό των διαθέσιμων ιατρών που δύνανται να ασκούν τα σχετικά καθήκοντα. Η βασική αιτία αυτών των προβλημάτων είναι η θέσπιση διαδοχικών νομοθετικών παρεμβάσεων εδώ και σχεδόν 15 χρόνια που δημιούργησαν ένα άκαμπτο πλαίσιο γραφειοκρατικών περιορισμών και η κατάσταση έχει οδηγηθεί πλέον σε αδιέξοδο.

Ενώ η υποχρέωση απασχόλησης Ιατρού Εργασίας θεσμοθετήθηκε στην χώρα μας από το 1986, ως συμμόρφωση στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, στην πράξη άρχισαν ιατροί να αποκτούν την ειδικότητα της ιατρικής της Εργασίας από τα τέλη της δεκαετίας του 1990. Έτσι, ο νομοθέτης, προκειμένου να καλύψει την ζήτηση της αγοράς εργασίας, εξ αρχής προέβλεψε την παροχή των σχετικών υπηρεσιών και από ιατρούς με άλλες ειδικότητες, ή ιατρούς χωρίς ειδικότητα, ευελπιστώντας ότι με την πρόοδο του χρόνου και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, θα προέκυπτε ο απαιτούμενος αριθμός ιατρών με την ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας, για να καλύψουν την ζήτηση της Ελληνικής αγοράς. Ωστόσο, ο ρυθμός παραγωγής ειδικών ιατρών εργασίας ήταν εξαιρετικά βραδύς, με αποτέλεσμα σήμερα να έχουν την ειδικότητα του Ιατρού Εργασίας περίπου 160 ειδικοί ιατροί εργασίας εκ των οποίων διαθέσιμοι για παροχή υπηρεσιών είναι λιγότεροι, αφού ακόμα και το Υπουργείο Εργασίας σε στοιχεία που έδωσε σε φορείς του χώρου πρόσφατα ανέφερε ότι στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή για τις αναθέσεις υπηρεσιών γιατρού εργασίας είχαν εγγραφεί λιγότεροι από 140 ιατροί με την συγκεκριμένη ειδικότητα. Παράλληλα στην ίδια εφαρμογή έχουν εγγραφεί και περίπου 350 ιατροί άλλων ειδικοτήτων, που σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία έχουν το δικαίωμα να παρέχουν υπηρεσίες ιατρού εργασίας.

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι με τους συνολικά περίπου 500 διαθέσιμους ιατρούς, είναι αδύνατη η κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων. Μάλιστα ο αριθμός αυτός σταδιακά μειώνεται, καθώς οι ιατροί που αποκτούν την ειδικότητα δεν αναπληρώνουν τις αποχωρήσεις (για διάφορους λόγους) των ήδη ενεργών στο επάγγελμα. Οι ανάγκες αυτές σύμφωνα με παλαιότερη μελέτη του ΕΛΙΝΥΑΕ είναι περίπου 1000 ιατροί εργασίας, χωρίς να περιλαμβάνεται στον υπολογισμό ο Δημόσιος Τομέας και η Εθνική Άμυνα, οι οποίοι βεβαίως δεν εξαιρούνται από την εφαρμογή της νομοθεσίας.

Η τεράστια δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σε όλη την χώρα για την ανεύρεση ιατρού εργασίας, επιτείνεται σε ορισμένες περιοχές στην περιφέρεια (Δυτική Μακεδονία, Φωκίδα, Ευρυτανία,

Καρδίτσα, Βόρειος Έβρος κ.α.) και σε όλα τα νησιά. Δηλαδή στις περιοχές που εκ της γεωγραφικής τους θέσης οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ούτως ή άλλως μεγαλύτερα προβλήματα και έχουν εκ προοιμίου ανταγωνιστικό μειονέκτημα, η Πολιτεία έχει δημιουργήσει ένα ακόμα πρόβλημα, και αναγκάζει τις επιχειρήσεις να έχουν πολύ μεγαλύτερο κόστος για να καλύψουν μια νομοθετική απαίτηση, ενώ τους παρέχονται υπηρεσίες χαμηλού επιπέδου λόγω της ανυπαρξίας ανταγωνισμού.

Η παράλογη εξίσωση «χρειαζόμαστε τουλάχιστον 1000 - έχουμε 500», «έβγαινε» εν μέρει μέχρι τον περασμένο Μάιο, στηριζόμενη κυρίως σε ένα τριτοκοσμικό τρικ, όπου σε πολλές περιπτώσεις ο ίδιος γιατρός δήλωνε την ίδια στιγμή ότι επισκέπτονταν ταυτόχρονα 2 και 3 επιχειρήσεις σε διαφορετικά σημεία της επικράτειας, ακόμα και εκτός του ωραρίου εργασίας τους, καθώς δεν υπήρχε η δυνατότητα διασταύρωσης των στοιχείων. Δηλαδή πολλές επιχειρήσεις είχαν μόνο στα χαρτιά ιατρό εργασίας, και επωμίζονταν μεγάλο κόστος πληρώνοντας ουσιαστικά για την εξασφάλιση ενός αριθμού πρωτοκόλλου, ενώ στους εργαζόμενους τους ουσιαστικά δεν παρέχονταν υπηρεσίες.

Με την θέσπιση από τον Μάιο του 2021 της υποχρέωσης των επιχειρήσεων οι αναθέσεις ιατρού εργασίας να γίνονται πλέον μόνο μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «serenet», εξέλιξη που ήταν απαραίτητη και μείωσε σημαντικά την γραφειοκρατία στην όλη διαδικασία, το ανωτέρω τρικ δεν μπορεί να λειτουργήσει, και οι επιχειρήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα που επιβάλλει η επιστήμη των μαθηματικών. Η εξίσωση «χρειαζόμαστε τουλάχιστον 1000 - έχουμε 500» δεν βγαίνει με κανένα τρόπο.

Σήμερα πολλές επιχειρήσεις αδυνατούν πλέον να εκπληρώσουν τις ελάχιστες νομοθετικές υποχρεώσεις τους με το ενδεχόμενο να τους επιβληθούν πολύ σοβαρές διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, και χιλιάδες εργαζόμενοι έχουν αποκλειστεί από τις υπηρεσίες υγείας και ασφάλειας. Επιπλέον έχουν δημιουργηθεί «ολιγοπωλιακές» καταστάσεις, με ότι αυτό σημαίνει για τις επιχειρήσεις και τη δυνατότητα που θα πρέπει να έχουν για την επιλογή των καταλληλότερων συνεργατών τους. Βέβαια την κατάσταση αυτή την είχαν προβλέψει όλοι σχεδόν οι εμπλεκόμενοι φορείς και την είχαν περιγράψει με σχετικά υπομνήματά τους προς την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας, αλλά δυστυχώς δεν εισακούστηκαν.

Όμως δεν υπάρχει πλέον κανένα περιθώριο. **Το Υπουργείο Εργασίας πρέπει να αναλάβει αμέσως συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και να αποτυπωθούν με πλήρη και ακριβή στοιχεία, που έχει στη διάθεση του το Υπουργείο από το σύστημα «Εργάνη», οι ανάγκες των επιχειρήσεων (ιδιωτικού και δημόσιου τομέα) ανά γεωγραφική περιοχή, ενώ είναι ήδη γνωστή η διαθεσιμότητα των ιατρών με την ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας αλλά και των ιατρών άλλων ειδικοτήτων που έχουν το δικαίωμα να ασκούν καθήκοντα ιατρού εργασίας.** Έτσι θα αναδειχθούν τα «αριθμητικά» προβλήματα, τα οποία πρέπει να οδηγήσουν και στις ενδεδειγμένες λύσεις.

9. ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

A. Επίκαιρη όσο ποτέ: 28 Ιανουαρίου 2022 - 16η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Δεδομένων

Το 2006, το Συμβούλιο της Ευρώπης καθιέρωσε την Ημέρα Προστασίας Δεδομένων, η οποία γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 28 Ιανουαρίου, ημερομηνία κατά την οποία εγκρίθηκε η υπογραφή της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των προσώπων έναντι της αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γνωστή ως "Σύμβαση 108".

Προσωπικά δεδομένα και πανδημία

Ο εορτασμός της ημέρας αυτής είναι αδύνατο να μην συνδεθεί και φέτος με την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας, η οποία έθεσε πρωτόγνωρες βάσεις στη μέθοδο λειτουργίας και τον τρόπο οργάνωσης των επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις, στη προσπάθειά τους να συμμορφωθούν με τις εκάστοτε κρατικές εντολές, προέβησαν σε αλόγιστη χρήση και συλλογή προσωπικών δεδομένων (απλών και ευαίσθητων) των εργαζόμενων, συνεργατών και πελατών τους, δίχως προηγουμένως να έχουν λάβει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη βέλτιστη ασφάλεια τους, με αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα και τις προσωπικές ελευθερίες των προσώπων αυτών.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των ιδιαίτερων αυτών συνθηκών, αρωγοί στάθηκαν τόσο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων όσο και οι εθνικές αρμόδιες εποπτικές αρχές, που μέσω της έκδοσης σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, προσπάθησαν να σταθμίσουν τα δύο έννομα αγαθά που προσβάλλονται, αυτό της προστασίας της ιδιωτικότητας από τη μία μεριά και του δικαιώματος στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό από την άλλη μεριά. Το έργο τους αυτό καθίσταται ιδιαίτερος δυσχερές καθώς η εξισορρόπηση στα ανωτέρω αλληλοσυγκρουόμενα αγαθά είναι προδήλως δύσκολη, ειδικά στο μέτρο που οι περισσότερες επιχειρήσεις και φορείς δεν τηρούν τις απαραίτητες κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

Οι επιτακτικές αυτές συνθήκες «επέβαλλαν» στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως αρμόδια εποπτική αρχή, (στο εξής «η Αρχή»), να αναλάβει δράση, εκδίδοντας μία σειρά από γνωμοδοτήσεις για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, στο πλαίσιο της διαχείρισης της πανδημίας. Πράγματι, εντός του 2020 εξέδωσε Κατευθυντήριες Γραμμές για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο της τηλεργασίας και γνωμοδότηση για τη σύγχρονη τηλεκπαίδευση, ενώ εξέτασε αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, στο πλαίσιο της διενέργειας των αυτοδιαγνωστικών ελέγχων. Τέλος, με αφορμή την έκταση που έχει λάβει η

τηλεργασία ως εναλλακτικός τρόπος απομακρυσμένης εργασίας, η Αρχή εξέδωσε τον Αύγουστο του 2021 και νέες Κατευθυντήριες Γραμμές για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που πραγματοποιείται μέσω αυτού του είδους της εργασίας.

Οι επιχειρήσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες αυτές συνθήκες λειτουργίας, προσέφυγαν στο αναγκαίο αυτό μέσο της τηλεργασίας βεβιασμένα, δίχως να κατανοήσουν τις πραγματικές προκλήσεις αυτής, λόγω των ραγδαίων εξελίξεων, ώστε να λάβουν τα απαιτούμενα τεχνικά μέτρα ασφαλείας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων που διαχειρίζονται. Πράγματι, σχεδόν δύο χρόνια μετά την έναρξη της πανδημίας και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας καθίστανται ανεπαρκείς στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, καθώς δεν τηρούν τις αρχές επεξεργασίας που επιτάσσει ο Κανονισμός (ΕΕ) για την Προστασία των Δεδομένων 2016/679 – GDPR.

Η μη τήρηση της αρχής της εμπιστευτικότητας και της ασφάλειας των δεδομένων, μέσω της μη εφαρμογής των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, ενέχει ουσιώδεις κινδύνους για τις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα την πιθανή έκθεσή τους σε περιστατικά ασφαλείας, όπως είναι η απώλεια, η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση προσωπικών δεδομένων εργαζομένων, συνεργατών και πελατών. Οι ανωτέρω παραβιάσεις δύναται να επιφέρουν ανεπανόρθωτη βλάβη στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα καθώς και στα φυσικά πρόσωπα που ανήκουν στην συναλλακτική τους σφαίρα και να οδηγήσουν μοιραία στην επιβολή υψηλών διοικητικών προστίμων, όπως αυτά προβλέπονται περιοριστικά στον Κανονισμό και την Εθνική Νομοθεσία, (Ν. 4624/2019).

Αγαπητοί Συνάδελφοι – Πρόεδροι των Επιμελητηρίων,

Πιστεύουμε ότι η διαδικασία αυτή που εγκαινιάζουμε σήμερα είναι πολύ χρήσιμη για όλα τα Επιμελητήρια, με δεδομένο ότι η ΚΕΕΕ θα σας παρέχει εξειδικευμένη ενημέρωση σε κρίσιμα θέματα που απασχολούν τόσο τα ίδια τα Επιμελητήρια, όσο και – κυρίως- τις επιχειρήσεις/μέλη.

Εξυπακούεται ότι το παρόν τεύχος μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε κατά την κρίση σας, είτε προωθώντας το αυτούσιο στα μέλη σας, είτε χρησιμοποιώντας τμήματα αυτού σε πιθανά newsletters, έντυπά σας κλπ.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση επί των θεμάτων που αναλύονται στο παρόν Τεύχος, μπορείτε να απευθύνεστε τόσο στον Γενικό Διευθυντή της ΚΕΕΕ, όσο και στον Τεχνικό Σύμβουλο την Εταιρεία ΣΑΜΑΡΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε. – ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ, στα εξής στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ:2109580000 – 2310552000, email: info@samaras-co.gr.

Ευελπιστούμε τα Τακτικά Ενημερωτικά Τεύχη της ΚΕΕΕ να συνδράμουν στην κατάλληλη υποστήριξη των Επιμελητηρίων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και της μέριμνάς τους για τη διαμόρφωση

της αναπτυξιακής και οικονομικής πολιτικής, καθώς και για την εξειδικευμένη ενημέρωση των μελών τους για θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και στη λειτουργία των επιχειρήσεων.